IVDA	ISRL	ASS	EGYPT	ALB	ATH	LAC	CHOR

CAPIS silvius qui capuā condidit · filius regis supiorū · rex albanoꝝ septimus · regnauit annis nouem & octo.

xiii	viii	xviii	xv	I	xxvi	xviii	xxviii
xiiii	x	xviiii	xvi	ii	xxvii	xviii	xxx
xv	xi	xx	xvii	iii	xxviii	xxv	xxxi
xvi	xii	xxi	xviii	iiii	xxviiii	xxvi	xxxii
xvii	xiii	xxii	xviiii	v	xxxv	xxvii	xxxiii
xviii	xiiii	xxiii	xx	vi	xxxvi	xxviii	xxxiiii
xviiii	xv	xxiiii	xxi	vii	xxxvii	xxviiii	xxxv
xx	xvi	xxv	xxii	viii	xxxviii	I	I
xxi	xvii	xxvi	xxiii	viiii	xxxviiii	II	II
xxii	xviii	xxvii	xxiiii	x	xl	III	III
xxiii	xviiii	xxviii	xxv	xi	xli	iiii	iiii

PHORBAS rex athenien̄s unces sedē · regnauit annis triginta & uno.

xxiiii	xx	xxviii	xxvi	xii	I	V	V
xxv	xxi	xxx	xxvii	xiii	II	VI	VI

OFFRACTHEVS rex assyriorū tricesimus quartus · regnauit annis viginti.

xxvi	xxii	I	xxviii	xiiii	III	VII	VII
xxvii	xxiii	II	xxviiii	xv	iiii	viii	viii
xxviii	xxiiii	III	xxx	xvi	V	viiii	viiii

HELA filius baasa regnū sup̄ isrl̄ annis duobus. quem occidit zambri & regnauit in loco eius septē diebus.

xxviiii	I	iiii	xxxi	xvii	vi	X	X
xxx	II	V	xxxii	xviii	vii	xi	xi

AMRI occiso zambri regnū sup̄ isrl̄ annis duodecim.

xxxi	I	vi	xxxiii	xviiii	viii	xii	xii
xxxii	II	vii	xxxiiii	xx	viiii	xiii	xiii
xxxiii	III	viii	xxxv	xxi	x	xiiii	xiiii
xxxiiii	iiii	viiii	xxxvi	xxii	xi	xv	xv
xxxv	v	x	xxxvii	xxiii	xii	xvi	xvi
xxxvi	vi	xi	xxxviii	xxiiii	xiii	xvii	xvii

AGE SILAV Lacedemoñ. rexvi. ranñ xliii.

BA ehis · chor̄ rex v. r. annis xxx ve

Jos. 48. Bos. 9. 19

iussitq; eū regina sederet secū· querens an uere egyptius ecc·
Qui cū se egyptiū diceret· æ egyptios sapientiā p multa lauda
ret· seq; diuinandi peritissimū cōmendaret· inter uerba
confabulationis ecce sit in eā amorē· sensusq; concupiscibili
respexit in eā· Dixitq; a deū regina· O pphēta· qđ eo gnasti
sic respiciendo me· Qui ait· Recordatus sū pulcherrimā
diuinationē· quā ego diu; patrē abeis p̄cepi· Unus ex po
tentissimis diu; concubuit tecū· & ex ipso concipies· Illa
dixit· Et quis ē ds ille· Nectanebus inq;· Ille ē hammon·
q; largitē diuitias omnibus· Dixitq; illa· Et regia formā habet·
Cui ille· Neq; inuenies eū nec uidebis· sed in media urbe con
sistit· habens cornua· barbamq; ornatā· & in fronte cornua·
Unde si tibi placet ego ibo ad eā· & ea in somnis uidebis illum
& ipso somno concubuit tecū· Dixitq; illa· Et si hoc uidero
nō sicut pphām· nec diuinū· sed sicut dm te adorabo· His dictis
nectanebus exiit comitatus in desertū· euellens q; herbas & ex
primens sucū· fecit incantationē olimpiadi· ut uideret illū
quasi p somnū uenientē hammonē dm· concubere secū· flecta
tis genibus ū concubuit cū ea· Qui cū surrexisset ab ea· dixit illi·
Mulier· cepisti defensorē tuū· Illa mane facto· cū illa surre
xisset alecto· fecit uenire ad se nectanebū· remansit illi som
nium qđ uiderat· Ille dixit· Oīa scio· faciam aliqđ arbi
trii· quia aliud ē ueritas· aliud somnium· Iste ds q̄ndo uenit
ad te· figurā habebit draconis· posita humanā formā in me
simulitudine· Illa ait· Benedictus pphēta· recipe cubi
culū· & ego si uidero hoc· habebo te quasi patrē pueri· Qđ
cū factū ēt· cū surrexisset ab ea percussit manu illius uterum
dixitq; illi· Hec conceptio sit uictorialis· & nullo subiugabit·
Cū aut cepisset intumescere uterus ei· uocato nectanebo dixit·
Pphēta· qđ faciturus eram phylippus si rediret· Cui ille·
Noli expauescere· ego ibi ero in diuinitū· Taliter psuasit
olimpiadi· ad ultrēitra ē abhominē q̄si ad ō· Inter hec fecit
nectabus incantationes· & apparuit phylippo quasi uidere
hammonē dm concubere cū olimpiade· & dicere ei· mulier

Inc. 46. Bas. q. 19

Jena UB. Bos. q. 15

sue sectę consentiret. Qui ab orthodoxis baptizatus & instructus memorabilia cos redarguit hanusmodi fabula. An enim litteras accepit hodie quia michahel archangelus mortuus est. Illis ū dicentibus hoc impossibile fore. ait pncepsi. Etiam ipe sedm uos unus crucifixus e nisi naturaru esset duarum. qndoqde nec angls mortuus est. Cui cū eius confusione recesserant epi. illius anastasii tēporibus clodoueus infanciā regnum. q & alaricū regē gothoꝝ interfecit. & abcode anastasio eplas pconsulatus dignitate accepit. Anastasius tm. dū inhereticā quā dilapsus fuerat pseueraret. ormisda pp symmachi successor. misit ad eum emnodiū ticinensē epm. eū alios catholicos. ut eū reduceret ad regulā fidei catholicę. s ille nō solū monita eoꝝ salubria spreuit. uerūetiā aconspectib suis nisi inuitā recepit. nauiq uectori fragiliq imposuit. neuspia p̄uincia grecia uel ulla interdicit pcepit. Qui ei impiam temeritatem diuina mox ultio subsecuta e. Nā cū xxvii imperii ageret anniī mortuus e. Quidā ū aiunt. qd fulmine p̄cussus sit.

Anno d. cccc xc nō — INDICTIO. I. — I

Anno d. cccc xc viii. — II

Anno d. cccc xcix. Theodericus odoacar interemit. & ipse occidit. regnū xxx annis tenuit. — III

Anno d. cccc xcvi. — V

Anno d. cccc xcviii. — VI

Anno d. cccc xcvii. Trasemundus rex wandaloꝝ filius geiserici catholicas ecclias clausit. 7 cc xx epos in exilium misit. — VII

Anno d. cccc xc viii. — VIII

Anno d. Qvingentesimo. — VIII

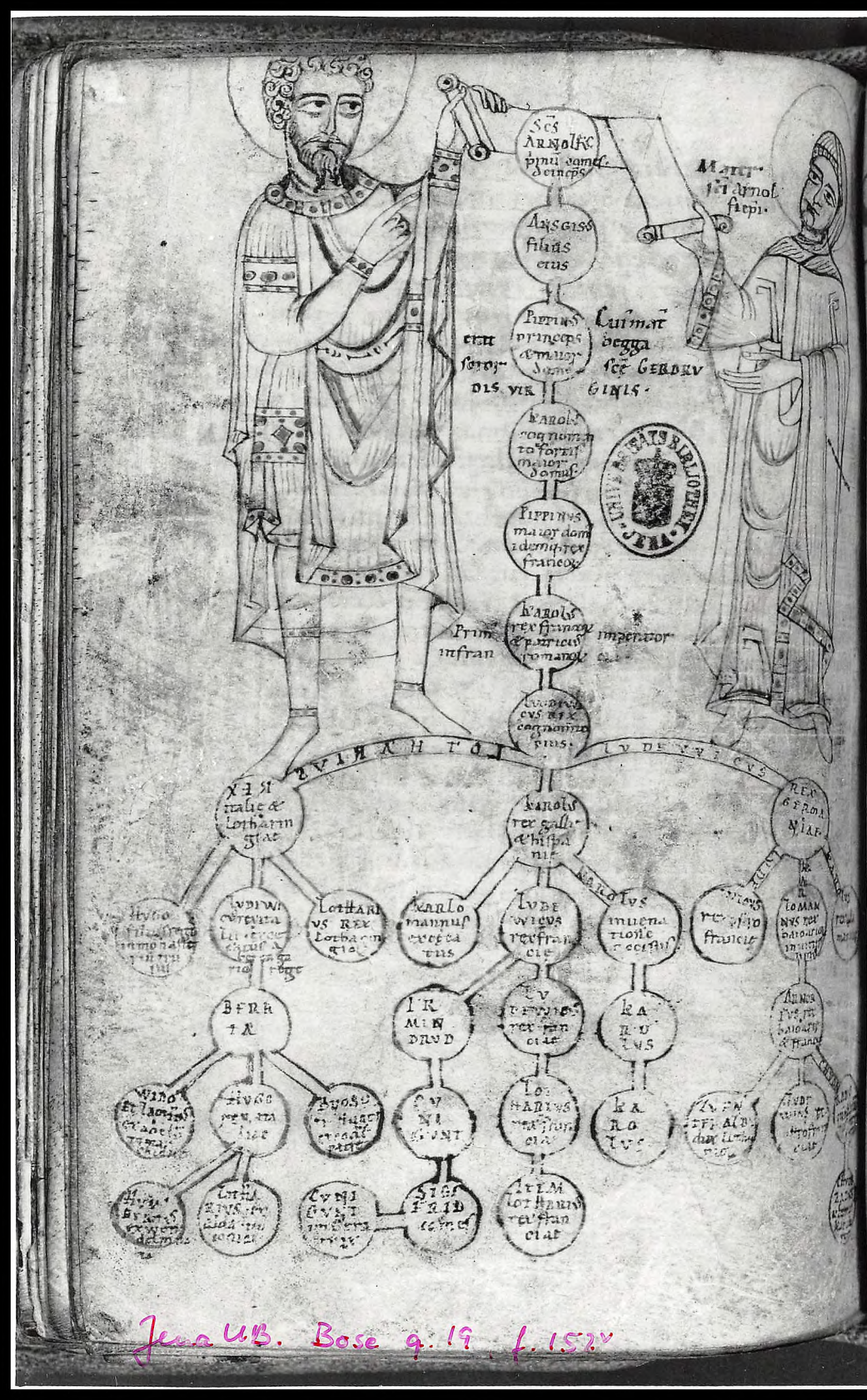
Anno d. i. — X

Anno d. ii. — XI

Anno d. iii. Boetius consul rome plurima ingenii sui monumenta scribendo reliquit. Ob ccc xx. — XII

Anno d. iiii. — XIII

Anno d. v. Theodericus romā uenit. multa — XIII

Jena UB. Bose q. 19, f. 152v

Thüringer Universitäts- u. L
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena
Ms. Bos. q. 19
f. 152 v

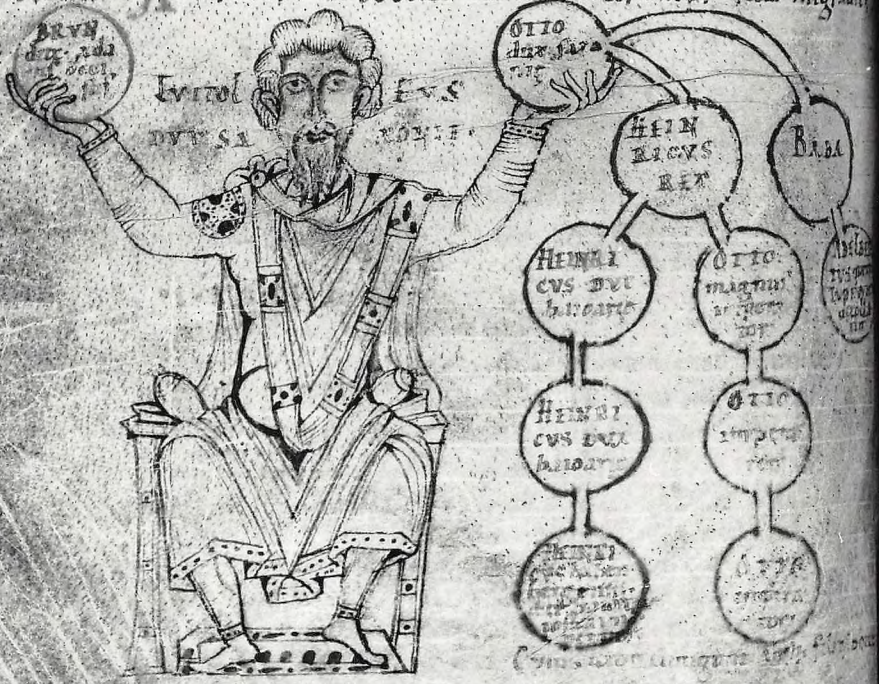
anno xiii · dedicauit ecclesiam sci Michahelis in mon
in honore eiusde sci archangeli · sci q Benedicti abbat
Huic q consecrationi interfuerunt epi multi · scilicet Ar
magontinus q alias sci Martini dedicauit · Pthiginus
lotharingie q alias sci Petri consecrauit · cui alii multi
Unde dum loci inhabitare cepit primus patrem de mo
Henrici Anno dni incarnati mill xv · codem anno
fundamenta ipsius monasterii locauit tunc sedo anno
Henrici abbatis sedi complti ipsi dedicatio est.

ANNO DNI · M · XXII · Henricus impr noua uxor duxit
cepit · & mortalitas magna in exercitu facta est.

Gebehardus ratisponensis eps ob · p q in Gebehardi or

ANNO DNI · M · XXIII

ANNO DNI · M · XXIIII · Henricus impr sedis migrauit

Jena UB. Bose q. 19, f. 171v

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena
Ms. Bos. q. 19
f. 171 v

Ign̄ dominantib⁹ p̄ omne ītaliā longobardis dū uenīret
agilolfus imp⁹ rōmanis. beatus gregorius de ad nan
tū ei intimū ut ne ita fieret. ut ab expositione ezechielis
sicut ipse rebat̄ cessaret. Cepit aut̄ frequent̄ p epl̄as
suas theodelindā reginā monere. uthortaretur. agi
lolfū maritū suū pacē cū romanis habere. Qd̄ & fecit̄.
Vnde ide uenerabilis sacerdos grās agendo epl̄as ad can
dē reginā & ad ipsū agilolfum regē transmisit. quem
libro unc ipsius scripte reperiuntur. ¶ Hoc tēpore
hildibert⁹ rex p uenenū uxorē sua
mortuus est & guntram rex. ¶ Circa hec tēpora destruc
tū est a longobardis monasteriū sci benedicti in castro
casſino. ſ locū ppter illuc imigrare. & omā inde absti
lerunt. ſ uxta ppheā uaticinū nullū ex monachis app̄
hendere potuerunt. fugere nāq; & uenire romā portan
tes secū codices sē regulę quā ide beat⁹ pat̄ cō posuit. & ali
as scripturas. nec non & pondus panis & mensurā uini.
& quicq̄d ex inde tollere poterant. Post beatū nāq;
benedictū rexit ipsū monasteriū constantinus. post
quē simplicius. post ipsū uitalis. post hunc bonitus.
sub quo ista destructio facta est. ¶ His diebus fecit
theodelinda regina ecclesiam beati iohannis baptiste
in modicia. quī locus xii miliario ē a mediolano. &
decorauit eandē ecclesiam multis ornatib⁹ auri & argenti.
& dedit ibi multas possessiones. In eode loco fecit & in
dē palatiū theodericus rex gothor. eo qd̄ esset⁹ tēpo
re locus ipse tēperatus ē & bonus. ē em̄ uicinus alpib⁹.
Tunc q̄q; natus ē agilolfo filius de theodelinda regina
in palatio modiciano. & baptizatus ē ibi uocatusq; ē
adalandus. & suscepit eū de sacro fonte secundus ser
uus dī dēsiderius. ¶ Vsq; ad hec tēpora rebellis fuit
longobardis patrauit⁹ exercitus. eo qd̄ multos qui ibi erāt
fortissime resistebant. sed postea uacauit⁹ ibi ignem
incendebant̄ & ad nutū regis agilolfi euersa est

Jena UB. Bm. q. 19

ſtinctiſ. Ita .xxxiii. alexandri duabꝫ ſoli poſſiderent. & anguſtiſſi
mos ſenectutiſ. ac uite ſue terminos nō aſpicientes: anguſtos ēē
imperio ſuo totius mundi terminos arbitrarentur: Seleucus
quippe capto ā lyſimacho demetrio inſicilia. regnū aſie deſtruxit
& ex duobus unū fecit. Inhoc autē bello lyſimachus amiſſis
uel interfectis pluſq̄ decē liberis ſuis hanc pugnā poſtremus
occiſus ē. ſicq; lyſimachus ſolutis pugnis macedonicis fun
ctus ē. Sed nec ſeleucus quidē de tanta uictoria impune lętatus eſt.
nā neq; ipſe poſt ſeptuagintā ſeptē annos quietē naturalis
mortis mouit. ſed ex ortā ſibi infelicē uitā uelut immatu
ra morte finiuit. Inſiſtente quippe ptholomeo cui ſororē
lyſimachus in matrimonio habuerat. inſidiis ereū uenus
occiſus eſt. Hec ſunt inter parentes filios. fr̄es. ac ſocios. con
ſanguineos ſocietates q̄ cōmercia. quibus orbē ab alexandro
celeriter ac fortiter acquiſitū. annis q̄uordecim dilaniauerunt.
& uelut opimā predā a magno leone pſtratā auidi catuli diſ
cerpſerunt. ſicq; ipſos in uicē inuicē inuicē prędę emula
tione conſumpſerunt.

ANNO AB URBE ROMA CONDITA CCCC.XVII. QVI EST ALEXANDRI
magni quint. alexander rex epyrotarū. huius magni alexan
dri auunculus. tranſiens in italiā copias. cū bellū romanis in
ferre pararet. a ſamnitib' q̄ lucanis ſuffragabant maximo
bello in lucania uictus & occiſus ē. Poſt hec romani iā potēn
tes ēt & ceteri. bellūq; in centeſimo & octogeſimo fere miliario
ab urbe cū ſamnitib' papirio dictatore geſſerunt. ubi fabius
maximus magiſter equitū abſente papirio feliciſſime dimi
cauit. & ex ſamnitū deleuit. Poſtea ſamnites circūſpecti
oni cura inſtructo exercitu. apud caudinas furculas anguſ
tis locis armisq; concluſos romanos. tito beturio & ſpurio
poſtumio conſulibus. ingenti dedecore uicerunt. quos duo
pontus q̄ magna ſecuſ tradi uictorię herennius patre ſuo
conſulum. unum clauſos occideret. an parceret uictoſ.
ut uiuos tam dedecori ſeruaret elegit. Ipſe uero quippe

Jena UB. Bos. q. 19

moria premanib' habeñ' suos successor. dicerens. qui
scribit eande giselbertū filiū heinrici duxisse priusquam
rex fieret. dū adhuc ducatū amministrasset. ipsū q heinr
cū d karolo ducatū saxonicū accepisse. & eu ac rursus
qui postea rex factus ē int̄ p̄cipes. q a rege. p̄p̄ haga
nonē urb̄ ducū ē defecerant p̄mossus fuisse. Sic em dicit.
Gallica ecclia r̄umpto collatio. karolus saxoniā secutus. Cui
urbes sedes q regius plus trans. nullo resistente obtinuit.
ibiq. Heinricum regio genere melius ac mde oriundū
duce omnib' donat. Et post pauca. Intra galliarū urbibus
ac oppidis firmū obtinuit. cū paschalis sōllemnas immunitat.
aquisgrani palatio resedit. receptus. Huc ex omni gallia
p̄cipes confluunt. huc etiā mediocres. multo fauore con
uenunt. assimt & duces. ex saxonia q dē heinricus. exgal
lia rūpus. Comdie secus fores regii cubiculi manent.
comdie egressū regis a penetralib' aule p̄stolant. Cū uero
nulla eis ab rege responsū p dies quinq; darē. heinricus
ō molestissime ferens. duxisse fertur. aut haganone. qn
doq; cū karolo regnaturū. aut karolū cū haganone. ad
regū medio cremāt deuenturū. indignansq; rege inscon
sulto discessit. Qd̄ rex moleste ferens. eū reuocare cupichat.
& p̄hac re metropolitanū remensiū heriueū dirigebat.
Cuius luculenta & amica oratione p̄suasus dux heinricus
ad regē redit. multoq; ambitionis honore. ante cū admis
sus. in p̄cipuo grēlo eo familiarissime receptus. Hac cum
pestate ragenerus uir nobilis. parui karoli filiā uxor
sine uite accepit. cui ex equus karolus infans. hisq; pacis
giselbro ei filio ā adulto paternū honorē coram p̄cipibus
qui confluxerant liberalissime contulit. Hic cū cēt opibus
& genere melius. & coniugio gerberge heinrici trans
rhenensis filie sanguine. inmiā p̄rem solemia reme
rit̄ p̄cepit ferebat. multaq; p abitionē regis molie
batur. Quo agnito karolus ad hec eū exercitū reducens.
cū bellū parare inferre belgis quos dux erat giselbertus

Jena UB. Bos. q. 19

sede his auditis descendere. impetuum condempnandum.
facta sunt autē hec. vii kal iulii feria. v. In die ꝑcia.
Scripsit post hec Anselmus lucensis epūs eplam ad eundem
Wigptū. inqua illū prevaricatorē ac supbū cognominat.
inter alia subinferens. Vt g debeat Gregorio patri nro
dicā qd decornebo scripsit beatus Cyprianus. factus ē epūs
oedi a xpō ei' iudicio. declericor pene omniū & ut uerius
dicā omnino omniū testimonio. deplebis que tunc aderat
suffragio. de sacerdotū antiquor & bonor uiror collegio.
cūnemo ante se factus erat. cū alexandri locus id ē cū loco
petri & gradus sacerdotalis kathedre vacaret. Quo occupa
to. & dedi uoluntate atq omniū nrm consensu ordinato.
quisquis iā epūs uoluerit fieri foras fiat necesse ē. nec ha
bet ecclesiastica ordinatione. qui ecclīe n tenet unitatem.
Quisquis ille fuerit. licet multū de se iactans. sibi plurimū
uendicans. prophanus ē. alienus ē. foris ē. & cū post primū
sedē ee npossit. quisq post unū q solus debet esse factus ē.
iam n secundus ille sed nullus est. Hec priori sententie val
de contraria scripsit anselm epūs. uir literis apprime eruditus.
ingenio acutissim. facundia ꝓpuus. & qd omnibus
maius ē indi tumore & sca conuersatione nominatissimus.
adeo ut tam inulta quā post mortē referat miraculis clarus.
His ita gestis. rursus inter Heinricū regē & Rūdolfū geritur
bellū iuxta fluuiū ellestra. inquo idem Ruodolfus ceciditur.
sed a suis mersiburg uulnus delatus. & inbreui defunctus.
honorifice ibidē est humatus. Geritur tam inextremis positus.
& abscisa dextra inutilis. adepos q forte aderant grauiter
sustinuisse. Ecce hec ē manus qua domino meo Heinrico fidē sacramento firmauit. ecce ego iā ei regnū & uitā dereliquo pstemē. uidere qui me solium ei' conscendere fecistis
ut recta uia me uia monita sequemē duxisse tis.
Hoc etiā prēdo ex parte regis Heinrici Ratpoto comes regi sam fidus interpres.

Jur. lib. Bor. q. 19

impr de faculhamb nudeq̃ mi ſcetor · mi rr cetros q̃ cas
pperum q̃da ex consanguines archipſulis meus fuit · Quos cũ impr pquirer nec impsentia ei uenirent
pmisit causã eor defendere uolens sed mualens indigna
tione pmotus ex urbe discessit & thuringiã cũisse comu
nit · quasi sus in hoc melius pspecturus · & ex eo tempore impr
rebellio quenda ei terrore illatur sic q̃ comotionis sue um
dieri exacturus · Ex eorum aut qui dicebat cũ ipso ponti
fice multa parte depecunias inuasis accepisse · & ideirco defen
sioni ecclesiarũ tanto studio cor apposuisse [Impr ũ pontifice
sedes suã ſtolide in quinte oms epos sco pi ecclie dnes sasq.
agendarũ rerũ amministrationes suis usib adhibeat · fugacem
q̃q possessiones publicari mandq̃ dirui pcepit · sicq pfidu
dum alius pspicere q̃da factu inconsulte medicãt · ipse sicut
& antecessor ei circumaq̃ suis commodis ambus prouidit ·
Quo defesso baiariorũ denuo dux filios suos & ipsos rebellare ip
tantes grẽ impris reconciliauit · & uni eor ducatũ possi
dendi impetrauit ·

Interfuit dux ceteriq̃ in mittere studio sui dicta consi
lia cũ meis capta discederem · plusq̃ ecce animo ha
bebam · Licet hec tanta multitudo uniuersã romaniam
occupare · flumina exhaurire · segetes omnes una die depascere
posset · tanta tamen plenitudine conduxit unde necessaria ds
in diurnũ nũmus · debout uix duodecim accipiebantur · Preter
ea & si principes & reges sarracenor contra eos surrexerunt ·
Ego tamen uolente facile uicti & conculcati sunt · Quibus maq̃
licet acta quia q̃da inmunierum · opposuit eis ds animo
chi · urbe hanc inexpugnabile · ubi p nouem
menses detenti inobsidione eiusdem ui cor humiliauit ·
nomus sup hoc illos tumor desiderat · Quat sic eis humi
liatis in medio exercitu uir eorũ bonus equ reperiens
aperuit ds eor a fac benedictionis & misit · eosq in eam
fidẽ induxit · q̃q thus eos & eor omi potestatu horã tribut
tiq & hec q̃si in rebus suis acquisita obtinerent · nec in quib

Jun. UB. Bas. q. 19

Breslau, ii: NA. 21 (1895)

habrinbergensis eps obberetum symoniaca uecordiam Hildebrā
de papa deponitur. eiq; Guiberrus a rege subrogatur.
Anno colonien sis archieps plenus sceleru meritis defunctus e-
st in monasterio siegbergensi qd ipse construxerat positus.
Cui Hildolfus successit.

Anno dñi M. Lxxvi. H abrum est concilium apud wormaciā. xx
ubi presente rege Heinrico omnes si pene teutonici epi pre
ter sex eos Hildebrandū papā abdicarunt. multimes
adillū eplm. post multas culpationes nullū inuentas ra
tionabilem. Quia g & ipse nimis suus tamis periurus est
inuentus. & ecclia dei tam grauiter infestat p abusionē no
minis sui pretendatur. & unā conuersationēq; tam
tam multi plures infamia dehonestasti. obedientiā quam ibi
nulla prestitit. nec deinceps illum seruaturos esse renuncia
runt. & quia nec ipse nūm uero publice declamabat. ubi hec
[illegible] eps. vel ego nulli nrm amodo epi apostolicos
[illegible]
sed maxime saxonū & alemannor subiectionem regis renuen

mulantes. heresim wecelonis ipsūq; qd dicunt nefas e hec
sua rebus appellarent. contra fidē sacram illū dogmatizasse
culpantes. qd quā dū qs sinistra spoliauit sacrebus. dnum nfabu
Hildebrandus pp q & gg vii. apud salernam [illegible] certis legibus.
moritur. & ibidē in ecclia sepelitur. Cui nordmannorū
& Marchildis illius potentissime p malia femine cum ceteq;
eius modi secta emulantiū assensu desiderius cardinalis ro
manus & abb casinensis uerus xpi famulus licet multū corde
simul & corpore remens substituitur. sed cū infirmitate qui
ui laborans ad summū hunc apicē minime sinimus. immo ei paruus
proueheretur. p eius obtamen uix infra non multos dies exhac
uita tollitur. Posthec p eos de electores & ordinatores p & a
dicto eps ostiensis eidē officio delegatur. mutatoq; roma
no more uocabulo urbanus appellatur.

Anno M. Lxxx vii. Heinricus impr saxoniam ingressus. xxx
[illegible] urbem. a saxonibus & a Lamanno obsidetur. Ad quā viii
liberandā impr copiosa ui pedestri qua equestri contractaq;
exercitū pugnaq; iuxta bicherfelt cōmissa. dirā stragem
absq; uictoria. Mox urbe ab hostib; capta. eps Adelbero
mox hucrē. relictoq; ei eo militari p sidio. ad ppa qsr
[illegible]
proficiscitur. Sed paulo post exde urbis ab imperatore

Jena, UB. Cod. Bose 9. 19

exde & ab omib; abdicata. uerumtū nūs marcii [illegible] ebdomada xme
uenit. & nūs ipse ipsa ebd penes romano more celebrandū
& sequens pfulib; aplica auctoritate indicit. & pax dei firmatur
Inf he q apicalis epi fuerant sacrata. p catholicā manū ipositionē
reconciliatio primo xcenio dandā p[illegible] Vidim nūc hec q
silentio preterire n possum. regē H. n modicā bone indolis spem
magna simul humilitate & uerecundia coram omib; p tendere.
Hā cū seruos dei suentus n nisi uocat interesse uellet. ingens eni ibi cū
epis. clericis cū abbatū atq; monachor. ecclesiastica frequens uni
uersa turba confluxerat. tandē in abiecto p duct habitu locoq; stans
ediuersi omib; iuxta principū decreta sua legesq; atq; iura regnoru
bilē innouauit. hi q ū ut ratione abilia rogabant. mira ac ultra sue
annos prudenti responsione & animi magnanimitate ostendit.
nonnullos hys & sibimet muro modo seruans adolescentie uerecundiā
xpi sacerdotib; dignā exhibens reuerentiā. Inter hec oborta lacrimis
ipsū regē celi cunctiq; celi militiā testabat. se nulla regnandi
cupiditate patrū sibi regnū usurpare. nec dominū & patrem
suū a romano deponi impio exoptare. imo debitā primitus & in
obedientie ei semp cōpassionē exhibere. si q; eo pretio sua sine

quia nunc uere saluator mundi [illegible]
est. exiit inde & abiit in galileá; Ipse enim iesus testimoniú phi
t. quia pphetam in patria sua honore non habet; Cú ergo uenis
in galileá exceperunt eú galilei; Cú omnia uidissent quæ
erat hierosolimis in die festo. & ipsi uenerant in die festú;
enit ergo iterú in cana galilææ. ubi fecit aquá uinú;
t quidá regulus. cuius filius infirmabatur capharnaú. Hic
audisset quia ihs aduenisset a iudea in galileá. abiit ad eum
rogabat eum ut descenderet. & sanaret filium eius; Incipie
at enim mori: Dixit ergo ihs ad eú; Nisi signa & prodigia uideritis non
editis; Dicit ad eú regulus; Dñe. descende priusquá moriatur fi
s meus; Dicit ei ihs. Uade filius tuus uiuit; Credidit homo sermo
ui dixit ei ihs. & ibat; Iá autem eo descendente. serui occurrer
nuntiauerunt dicentes. quia filius eius uiueret; Interrogabat
ergo horam abeius. in qua melius habuerint. & dixerunt ei; Quia heri
hora septima. reliquit eú febris; Cognouit autem pater quia illa hora
in qua dixit ei. filius tuus uiuit; Et credidit ipse. & domus ei
us. Hoc iterú secundum fecit ihs. cú uenisset a iudea in galile
Post hæc erat dies festus iudæorum. & ascendit ihs hierosolymam;
Est autem hierosolymis pbatica piscina. quæ cognominatur
hebraice bethsaida. quinq; porticus habens; In his iacebat mul
titudo magna languentiú. cecorú claudorú aridorú. expectantium
aquæ motum; Angelus autem dñi secundum tempus descendebat in
piscinam. & mouebatur aqua; Et qui prior descendisset in piscinam
post motionem aquæ. sanus fiebat. a quacúque tenebatur infirmi

electus ad hoc est. quem ad nuptias inuitatum
dixi; Cuius geminati testimonii in euangelio datur
quod & præteriit. dilectus ad hoc dicitur. & huic magistræ suæ dilecte
comendauit dñs. ut uirginem uirgo seruaret; Denique manifes
tans in euangelio quod erat ipse incorruptibilis uerbi opus in cho
annis. solus uerbum carnem factum esse. Ne lumen a tenebris. cop
hensum fuisse testatur. primum signum ponens qd in nuptiis fecit
dñs. Ut ostendens quod erat ipse legentibus demonstrare;
Quod ubi dñs immutatus dilexerit nuptias. unum uidebat. & debe
at. ut & ueteribus immutatis. Nouum [illegible] exp. institutum
tur appareant; Vocatur enim ipse in asia. postea quam
in pathmos insula apocalypsim [illegible] principio ca
nonis [illegible] quam incorruptibilis
finis p uirginem in apocalypsim reddebatur. Dicente exp; Ego
sum. A & Ω; Et hic iohannes cui sciens sup uenisse diem re
cessus sui. Conuocatis discipulis suis in epheso. p multa signa
experimenta p uenisse xpm. descendens in de sepultu
ræ suæ locum. facta oratione positus é. ad patres suos; Tam ex
traneus a dolere mortis. quia a corruptione carnis inuenitur
alienus; Tamen post omnes euangelium scripsit. & hoc uirgini
debebatur. quorum tamen uel scriptorum tempore dispo
sitio. uel librorú ordinatio. Ideo p singula nob non exponit.
ut scienti desiderio collocatio. & quærentib; fructus laboris.
& ecclo magisterii doctrina seruetur; Amen;

Jena UB. Fragm. bal. 17

Ans: Gp. Hs. IV f. 87 b

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Fragm. fol. 17 r

Phar[illegible] interrogant iohannem· Iohannes ihm uidens agnú ei dicit· & andreas petro dicit· Inuenimus messiá; Ihs ad ea de aqua uinu fecit· de templo· Núm olarios eicit· soluite hoc templú dicens· Nichodemo loquitur de baptismo & de alijs multis; Ihs in iudea baptizat & iohannes in enon· quique dicit xpm crescere se autē minorari; Ihs cú muliere samarita na loquitur· p phetá in patriá sua sine honore esse dicit· & regu li filiú a morte resuscitat; Apud natatoriá b& sudam triginta octo annos infirmitatē· hominis sanat· ac dicit scrutamini scrip turas· & si crederetis moysi crederetis forsitan & mihi; Dequin que panib; & duobus piscib;· & quod eú regem facere uoluerunt; Ihs supra mare ábulat· & de manna & pane celesti loquitur ac prece dentib; ab eo discipulis unú ex duodecim diabolus dicit; Scenophegia ihs medio die festo ascendens in templú docē· mul tis & cum clamba credentibus idem clamat· si quis sitit ueniat & bibat· cú ministris & nichodemo principes contendunt; De mu liere adultera· ihs lumen mundi e se predicat; Ihs interrogatus principium se esse respondit· quod omnis peccator seruus sit· & qđ ihs ante abraham sit· cecú ex nativitate curat; De unius & oculi p dedicacionē de ambulans in templo· se & patrem unum e dicit; de lazari resurrectione· Maria pedes ihu unguit & capillis suis extergit Ihs supa asinú sedit· & uolentibus grecis uidere ihm· loquitur de grano frumenti quod interra mutatur· & uox de celo ad ihm· & quod multi ex principibus cre

in spú & ueritate oportet adorare; Dicit ei mulier; Scio quia messias uenit· qui dicitur xpc; Cú ergo uenerit nunciabit omnia; Dicit ei ihs· Ego sú· qui loquor tē cú; & continuo uenerunt discipuli eius· & mirabantur quia cú uxore loquebatur; Nemo tamen dixit· quid quaeris aut quid loquaris cú ea; Reliquid ergo hr̄ dria suá mulier· & abiit in ciuitatē· & dicit illis hominibus; Uenite & uidete hominē· qui dixit mihi omnia quecúq; fecī; Núquid ipse est xpc; Exierunt de ciuitate· & uenie bant ad eum; Interrogabant eú discipuli· dicentes; Rabbi· manducа; Ille autē dixit eis· Ego cibū habeo manducare· quē uos nescitis; Dicebant ergo discipuli ad inuicē· Núquid aliquis attulit ei manducare· Dicit eis ihs· Meus cibus est ut faciá uoluntatē eius qui me· ut perficiá opus eius; Nonne uos dicitis quod adhuc quatuor menses sunt· & messis uenit· Ecce dico uobis Leuate oculos uestros & uidete regiones· quia albe sunt iá ad messē· Et qui metit mercedē accipit· & congregat fructú in uitá eternā· Ut & qui seminat· simul gaudeat· & qui metit; In hoc est uerbū uerú; quia alius est· qui seminat & alius é qui metit; Ego misi uos metere· qđ uos non laborastis; Alii labo rauerunt· & uos in labores eorum introistis; Exciuitate autē multi crediderunt in eú samaritanorú; propter uerbū mulieris testimoniú phibentis· quia dixit mihi omnia quecúq; fecī; Cú uenissent ergo ad illū samaritani· rogauerunt eum ut apud eos maneret· & mansit ibi duos dies; Et multo plures crediderunt propter sermonem eius· & mulieri dicebant

Jena UB. Fragm. Lat. 17

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

~~Lect. f. Lk.~~ Marcus

Tractatio vel argumentum
ed. S. 485 - 487

c. I - X

Capitula in evangelium secundum Lucam
ed. J. Wordsworth - H. J. White,
Novum Testamentum Domini Nostri (1889-
1898) S. 492, 494, 496, 498, 500, 502
multum fp.

Lk. 4, 24 - 5, 4

genen College davon persönlich berührt war. Ich
hreiben, wenn Sie meinen, daß das richtig wäre.
ch leider gar nichts über das Fragm. Aug. 22 der
nd beunruhigt mich etwas, denn ich nahm an, ich
dem 11. Jahrhundert gesehen (und unter diesem
Notiz darüber haben müssen). Ich werde in den
bteilung den Holderschen Katalog einsehen und
m Fragment bestellen.
uch finden sie auf S. 127 etwas über Terenz.
Jahr nach Göttingen kommen können!

en Wünsche für Ihre Arbeit

2v

Fragm. lat. 12

bus. usq qua[illegible]ctis die neq hora. FR III. sect mar. cap lxvi cx
ienshe dicit usq abit in monte o[illegible] [illegible] cclxvi.
uespere uacem facto. usq quinq milia hominu. FBD VIII.
ptheoph. sect luc. cap lxxxvi. Conuocatis ihc discipulis suis. usq
euangelizantes et curantes ubiq; FR IIII. sect math. cap cl uij. Ac
cesserunt ad ihm ab hierosolimis. usq non lotis manib; comqui
nat homine. DIE M III. supscrip. Hec. Sc̃i Valentini. sect luc
cap xc vi. Dicebat ihs discipulis suis. Siquis uult post me uenire.
usq; donec ducant regnucti. FR VI. sect luc. cap lxxxiij. Facta
est in una dieru. ascendens ihs in naviculam. usq. p dicans quanta
li fecisse ihs. Sabb. sect mar. cap lxxij. Surgens ihs habuit in
finestris. usq. et dom mouium exisse abeu. CBD VIII. sect math
cap ccxxj. Dixit ihs discipulis suis. Simile est regnu celox. homini re
gi quifecit nuptias. usq; pauci uero electi. FBD X. sect math.
cap cl uij. Egressus ihc secessit in partes tiri et sidonis. usq; et
sanatest filia illius ex illa hora. MENS: MART. DIE xij.
Hec. Sci gregoru cfessoris. sect math. cap ccl xij. Dixit ihc discipu
suis. Vigilate quia nescitis diem. usq. constituet eu. Die xxv
o. sup scrip. Ad numero octiu. sect luc. cap iij. Missus est gabrihel
angl. usq; sectin uer bu tuu. INCIPIUNT LECTIONES
SEPTUAG. usq. IN PASCHA. Septuag. DOMAS.
Sect math. cap cc. Dixit ihs discipulis suis parabola hanc. Simile est.
regnu celox. homini patri familias. qui exiit. usq. pauci uero
electi. IN SEXAGESIMA. DIE DOM. AD sem pauli.
sect luc. cap. lxx vii. Cu turba plurima conueniret. usq. fruc
tum afferunt in patientia. IN QUINQUAGESIMA. AD sem

Jena UB. Fragm. lat. 18

Ans. Op. th. IV f. 87 b

1r

in horto cu illo. Ille uero negauit pe trus. et statim gallus
tauit. Adducunt ergo ihm ad caiphan in prem rium. et ad
Et ipsi non introierunt in prem ut non contaminentur. sed
manducarent. pascha. Exiit ergo pilatus ad eos foras. et dix
Quam accusationem affertis aduersus hominem hunc. Respo
runt et dixerunt ei. Si non esset hic male factor. non tibi tra
semus eu. Dixit ergo eis pilatus. Accipite eum. et secundm le
uram iudicate eum. Dixerunt ergo iudei. Nobis non lic
interficere quemquam. ut sermo ihu impleretur. quem dixit
nificans qua esset morte moriturus. Introiit ergo iterum
rium pilatus. et uocauit ihm. et dixit ei. Tu es rex iudeoru
respondit ihs. A temet ipso hoc dicis. an alii tibi dixerunt de
Respondit pilatus. Numquid ego iudeus sum. gens tua et
tifices. tradiderunt te mihi. Quid fecisti. Respondit ihs.
num meu. non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regn
um. ministri mei utique decertarent. ut non tradere
iudeis. Nunc autem regnum meu non est hinc. Dixit itaque ei
Ergo rex es tu. Respondit ihs. Tu dicis. quia rex ego sum. Eg
natus sum. et ad hoc uenim in mundum. ut testimoniu phibe
tati. Omis qui est ex ueritate. audit meam uoce. Dicit ei pila
Quid est ueritas. Et cum hoc dixisset iterum exiit ad iudeos. et
eis. Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem consuetudo u
unum dimittam uobis in pascha. Uultis ergo dimittam uo
iudeoru. Clamauerunt rursum omes dicentes. Non hunc
sed barraban. Erat autem barrabas latro. Tunc ergo appre
pilatus ihm. et flagellauit. Et milites plectentes coron

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Frzjm. lat. 18r

impo[illegible] sup capitem eius; Crucifige pur pupea cir cũ dece
runt et ueniebant adeũ & dicebant; Aue rex iudeorum;
dabant ei alapas; Exiit iterum pilatus foras et dicit eis;
educo uobis eũ foras ut cognoscatis quia neo nullam
iam inuenio; Exiit ergo ihs portans spineã coronam et
purpureum uestimentũ et dicit eis; Ecce homo; Cum ergo au
dissent eũ pontifices & ministri clamabant dicentes; Cruci
fige crucifige eum; Dicit eis pilatus; Accipite eum uos & cru
cifigite; Ego enim non inuenio in eo causam; Responderunt
ei; Nos enim legem habemus et secm legem debet mori
quia filiũ dei se fecit; Cũ ergo audisset pilatus hunc sermonem
magis timuit; Et ingressus est prętoriũ iterũ et dicit ad ihm;
Unde es tu; Ihs autem responsum non dedit ei; Dicit ergo ei
pilatus; Mihi non loqueris; Nescis quia potestatem habeo
crucifigere te & potestatem habeo dimittere te; Respondit
ihs non haberes potestatem aduersũ me ullam nisi tibi esset da
tum super; Propterea qui tradidit me tibi maius peccatum
habet; Et exinde querebat pilatus dimittere eum, Iudei
autem clamabant dicentes; Si hunc dimittis non es amicus
cesaris; Omis quis se regem facit contradicit cesari; Pilatus er
go audisset hos sermones adduxit foras ihm & sedit pro
tribunali in loco qui dicitur lithostrotos hebraice au
tem batha; Erat autem parasceue paschę hora quasi sex
dicit iudeis; Ecce rex uester; Illi autem clamabant; Tolle
crucifige eum; Dixit eis pilatus; Regem urm crucifigam;
dixerunt pontifices; Non habemus regem nisi cesarem;

Jena UB. Fragm. Lat. 18

regnũ celorũ decem uirginib. Usq; quo uenerunt diem nec horam f R m sed
m[illegible] xxxiiii. Loquente ihu ad turbas usq; mutum uerbum fecerunt illam.
DIE xxiii M. sup scripũ. Hec sci uincencii secm ioh cap ccxiii. Dixit ihs
discipulis suis. Nisi granũ frumenti usq; pater mis quia celi est. f R VI. sed
mar c cap xli. Dicebat ihs discipulis suis et ad turbas. Videte quid audi
tis. Usq; discipulis suis. dissertebat oia. Sabb. sed luc cap clxxiii.
Dicebat ihc parabolã intendens quomodo primos ac cubitus eligerent
usq; beatus quia manducat panem in regno dei. EBD V. p theoph sed
math cap cxxxiii. Dixit ihs discipulis suis parabolã hanc. Simile est enim
regnũ celorũ homini qui seminat bonũ semen usq; in orreũ meum. item alia
sed mar c cap xlviii. Cũ transcenderet ihs in nauc usq; et esto sana plaga
tua. DIE xxviii sup scripũ. Hec sce agne de natiuitate sed math cap clx.
Dixit ihs discipulis suis. Simile est regnũ celo thesauro abscondito in agro.
usq; nouas et ueteres. f R VII sed mar c cap xlvii. Venit ihs transfretauit
in regione. usq; et misertus est eius. Sabb. sed luc cap lviii Ibat ihc ci
uitatẽ que uocatur naim. usq; quia dñs uisitauit plebem suam. EBD VII.
p theoph sed mar c cap lxviii. Cũ seruo esset factũ erat nauis in medio
mari. usq; quotquot tangebant saluabantur. f R VII sed luc cap lxviii.
Rogauit ihm quidã ex phariseis ut cum illo manducaret usq; qm dilexit
multũ. Sabb sed mar c cap xxi. Egressus ihs ad mare usq; nouem
uocare iustos sed peccatores. EBD VIII. Sed math cap cxvi. Cũ
uenisset ihs ad turbas usq; et curauit eos omnes. MENS f BR
DIE II. Cl. sup scripũ. In purificatione sce marie sed luc cap iii.
post quã completi sunt dies purgationis marie usq; gtim plebis sue
israhel. DIE M II sup scripũ. Hec sce agathe sed math cap.
cclviii. Dixit ihc discipulis suis. Simile est regnũ celorũ decem uirgi

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Fragm. d. I. 18r

Jena UB. Fragm. lat. 24

mea nunciet. & lemen
abitur dño gene
iustiam eius pplo qui
Dns regit me & nil
mihi deerit
in loco pascue ibi me
nis educauit me
animam meam con
iustitie propter nom
am & si ambula
timebo mala quoni
culus tu ipsa me
tu mecum mensam. ad
pinguasti oleo
t calix meus inebrian
t misericordia tua subsequet
mee. & ut inhabitem in
dierum. PSALMO DA
ni est terra & plenitu
uersi qui habitant in
fundauit eum & super flu
ascendet in montem dn
eius. innocens manibus &
cepit in uano animam su
proximo suo.

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Jena UB. Fragm. lat. 24

Ps. 23,9 - 24,10

2v

Hec porta ſ[ancta] p[er] quam pe ſ[olum] tras-
ternales. & introibit rex gl[ori]e. qui
ſ[ecundum] ſuum ipſe eſt rex gl[ori]e.
4 d te dne animam meam
D ſ[ecundu]m ſ[olum] confido.
on erubeſcam neque irrideant me
E t enim uniuerſi qui ſuſtinent te non
onfundantur omnes uique agentes ſupe
ias tuas dne demonſtra mihi. & ſemitas tuas
me: dirige me in ueritate tua & doce me. q
d ſ[alu]uator meus. & te ſuſtinui tota die.
emiſcere miſerationum tuarum dne. & m
cordiarum tuarum que a ſeculo ſunt
D elicta iuuentutis mee & ignorantias mea
cd[u]m miſericordiam tuam memento me
bonitatem tuam dne. P ropter ias & rectus
ropter hoc legem dabit delinquentibus in uia;
irget mansuetos in iudicio. docebit mites u
nuerſe uie dni miſericordia. & ueritas requ

Ps. 24,10-14

tabus testamentum eius & testimonia eius

Propter nomen tuum dne propitiaberis pc
meo; multum est enim;

Quis est homo qui timet dnm. legem stat
statuit hac quam elegit; in bonis demorabitur: & semen e
hereditabit terram. Firmamentum est dns timentibus eum. & t
tum ipsius ut manifestetur illis; oculi me
ad dnm. quoniam ipse euellet de laqueo
meos. respice in me & miserere mei quia u
Pauper sum ego. & tribulationes cordis mei multiplicate sunt de
de humilitatem meam & laborem meum &
te universa delicta mea; respice inimicos me
multiplicati sunt. & odio iniquo oderun

Jena Ms. Fragm. Lat. 24

20

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

nondum senectus· sed iam nondum
nam iuuentus senioris etas est
quam greci ΝΕΑΝΙΣΚΟΣ uo
cant· nam senex apud grecos non
ΚΑΤΗ ΣΟΥΡΟΣ sed ΓΕΡΩΝ condi
cit· que etas a quinquagesimo an
no incipiens septuagesimo septimo
terminatur· Senior est adhuc
uiridior inflecto libro auidius se
nior inter iuuenemque senemque
terentius quo uire sumus·
Senium pars est· ultima senectutis
dicta quod sit terminum sexta
tis· Inter senium & senectutem hoc
interest· Senectus est grauior etas·
post senectutem succedens· Senium
autem ultima etas post grauitatem
ueniens· sic senex & senior nam senior
adhuc uiridior· & illud uirgilianum
iam senior sed cruda deo uiridisque
senectus & terentius quo uire su
mus adolescentiores non utique ma
gis adolescens· sed minus u
minus senes senecta autem ipsa
siue condicio senectutis accede
Senior· Annus· grandis
Senior· maior natu· grandior nat

Fragm. lat. 9

estus uocatur. Senectus.
uam tuor [illegible] completa
ter actionem priuat tribus
animi & corporis grauitate. in
cipit enim hec aetas a quinqua
gesimo anno. & septuagesimo sep
timo terminatur. hunc ultimu
ue ro senium nullo certo annorū
tempore definitur. sed sola
naturę fine concludit. Inter
mectutem & senium hoc differt
quodsi senectus est uergens. aetas
autem iuuentute insenium. nondū
tamen decrepita. senium uero
est. fessa atq. extrema aetas
& uitas ultimam anelans. Senes
autem dicti eo quodsenescunt
& primam aetatem deluant
atq. desipiant. unde & plato
in puero crescit sensus imminue
tur inuetus fugit insensibus minuitur.
Nec quidam dicto putant a
sensus diminutione eo quod iam
puertustatem desipiant. Nam
phigiei dicunt stultos esse ho
mines frigidi sanguinis pru

est

Jena UB. Fragm. lat. 9

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Fragen. Bd. 9 r (ohne Hilfe)

Jena UB. Fragm. lat. 9r

alto uo[illegible]anus grandis. Senectu
t confectus. confectus senio con
aus etate discursa etate discur
Senectus. sexta etas ho
unu quem nullo annoꝝ numero
rminatur. sedpost quinque illas
tas quantum eumq. uitę senectu
e deputantur. senectus autem
ulta secum & bona adfert & ma
a bona quia nos abinpotentissi
us dns liberat uoluptatibus in
onit modum libidinis fiangit ī
etus ageꝛ sapientiam. dat na
uſā consilia. mala autē quia
enum miserrimum est deuli
xe et ideo subeunt enumeꝛ
tristisque senectus. non odio
ant quibus muniane corporis
ures senectus & morbus autem
eut abuna anilitas ita asene se
ectus uocatur. Senectus

dentes calidi unde & senes inquib
confringa te pueri inquibus nec
du cala minus sapiunt inde est
quodconuenit sibi infantium ae
tas & senum. senes enumpuniam ę
tatem delirant. pueri plasentiam
& infantiā ignorant quidagant.
Senex autē tantum masculinige
neris est sicut anus feminei nam
anus dicitur sola mulier. anusautē
appellata amultas annis quasian
nosa. nam si commune esset no
men quur diceret. terentius se
nex mulierem. hunc uetula qua
si uetusta. sicut autē asene senec
tus. ita abuna anilitas nominata
est. Senex quinta aetas hominis
est. id est. grauitas que est decli
natio adiuuentute insenectutē.
nondum senectus. sediam nondum
nam iuuentus senioris etas est
quam greci

nimu & corporis grauitate · in
:pit enim hec aetas a quinqu·
gsimo anno · & septuagesimo sep
:mo terminatur · hunc ultimu
ero senium nullo certo annoru
empore definitur · sed sola
aturę fine concludit · Inter
nectutem & senium hoc differt
quodsi senectus est uergens · aetas
iuuentute insenium · nondu
tamen decrepita · senium uero
st · fessa atq · extrema aetas
& uitas ultimam anelans · Senes
autem dicti eo quodsenescunt
& primam aetatem deluant
atq · desipiant · unde & plato
in puero ait esse sensus imminu
tus ait fugit insensibus minuitur
ait quidam dicto sputantes a
sensus diminutione eo quod iam
puertustatem desipiant · Nam
phigiei dicunt stultos esse ho
mines frigidu ut sanguinis spiu

est

cant · nam senex apud ueteres non
erat cum ad hanc etatem perue
nit · que etas a quinquagesimo an
no incipiens septuagesimo septimo
terminatur · Senior est adhuc
uiridior inserto libro auidius se
nior inter iuuenemque senemque
terentius quo uere sumus ·

Senium pars est · ultima senectutis
dicta quodsit terminium sexta
tis · Inter senium & senectutem hoc
interest · Senectus est grauior etas ·
post senectutem succedens · Senium
autem ultima etas post grauitate
ueniens · sic senex & senior nam senior
adhuc uiridior · & illud uirgilianu
iam senior sed cruda deo uiridisq ·
senectus & terentius quodiure su
mus adolescentior nonutique ma
gis adolescens · sed minus u[illegible]
minus senex senecta autem ipsa
siue condicio senectutis accede

Senior · annus grandio
Senior · maior natu · grandior nat

Jena UB. Fragm. lat. 9a

Jena UB.
Fragm. lat. 9v

S enes· senioris· maioris· ueteris· prisci· principis· antiqui· prioris· superioris· ętatis longeui grandeui·

degt S enior· prior· t maior

S enio· senectute·

S enium· senectutem·

S enit· relinquid dimittit·

S enition· latini uocant herbam que nascitur permacheraſq· greci argon appellatur·

degt S eni doctum· coctus artificis·

degt S ensa· nota per sensus corporis sensa dici· Donatus grammaticus art· epi cyrcus ostendit omnia comphendi posse sensa corporis·

aug S ensibilia dicimus que uis utrauo tu que corporis sentiri queunt

degt S ensim· paulatim·

S ensim· lenitur·

S ensim· mollitur· uel lautur·

S ensim· subinde·

S ensi[m] sutt· uel sollicite·

·terraq· grugnuntur· Nec equi dem uisus· odor auditus· ex terra· tactus· saporque n[on]

ex ipsius S ensus dicti· quia per [illegible] ma subtilissime totum corpus agitat uigore sentiendi· und & presentia nuncupantur· qu sint presentibus sicut poculisq presto sunt oculi· Sunt aut sensus· corporei quinque· Id uisus· auditus· odoratus· gu tus· & tactus· exquibus du aperiuntur· & claudun[tur] duo semp patentes· sunt uni cuique autē sensui· ppriam naturā datā nā quoduis dum est oculus capitur· qu audiendum est auri· mol & dura tactu estimantur· s gustu· odor naribus ducitu Anima quoq· dum sentit sen sus uocatur· Nam inde anim

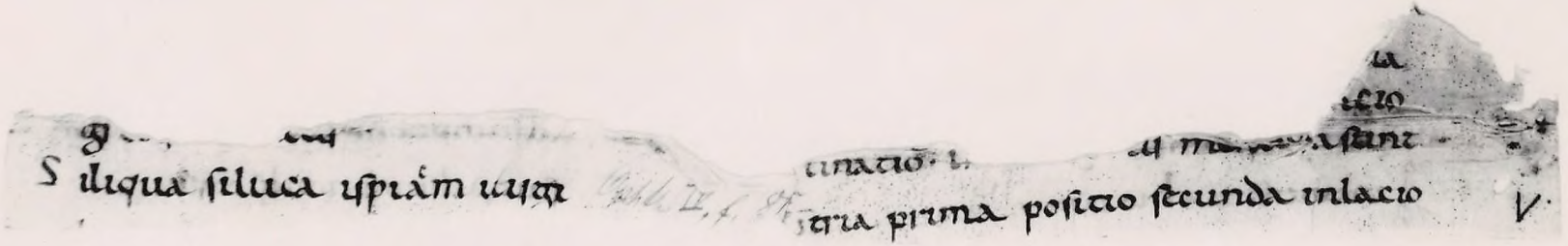
S ensi[illegible] icant q[uo]· cuncta b[e]nde·
S ensim· amide· diffidenter·
S ensim· pede tamptam·
S ensim· ẽsitanter·
S ensit· intellexit·
S ensit· p[re]uidit conspexit·
S ensus· mens animus· consilium· iu
dicium· ꝓpositum iuuo uoluntas·
S ensus· cassa· stupa· marca· torpe[illegible]
Inter· sensum· & intellectum· hoc
inter· est· sensus ad naturam· refer[illegible]·
intellectus· ad artem· sunt autem
sensus· corporei· quinque· usus· au
ditus· odoratus· gustus· & tactus·
usui subiacea· habitus· calor· seu
magnitudo· mensure· auditui uo
ces· & soni· tus· odoratui· nidorum
flagrantia uel qualita[illegible] se habent
gustui· sapor· amarus· seu dulcis·
[illegible] calida· uel frigida· dura
[illegible] molla· aspera· siue lenia· hu
tem quinque sensus· exp[illegible]tab;
ementor· sunt· sed non ex omnib;
entalis· quattuor· Sed exare

sensus· dicitur· ꝓbus· quesen
unde· & sententia· nomen·
ptr· Inter· sensum· & memo
hec· distinctio· est· sensus· est
rei cuiusq· aduentcio· mem
ria· rei· inuente recordatio· i
le excogitata reppe[illegible]re· hec
pe[illegible]ta custodit·

S enta· ostrida· aspera·
S entana· sordida·
S entencia· consilium·
S entencia· uoluntas· [illegible]
S entencia· iuditium· ꝓpositum
S entenciosus· integre iudicans
S entencose· quasi sententialiter
Cum autem sententie nomin
nisi etiã male dicantur· ma
sentire non possunt· Inbor
cium semp sententias accipi
que sine reprobationis adiecti
ponuntur· sicut scriptum est·
sapientior sibi uidetur· pluq
septem uiros loquentibus sen
tentias·

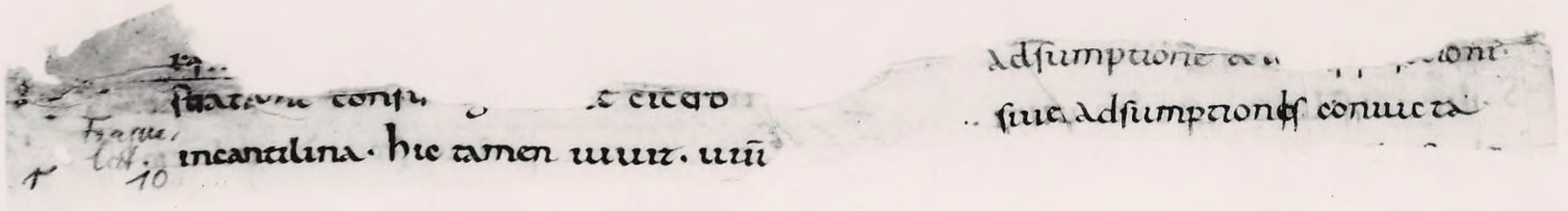
Jena UB. Fragm. Bol. 9v

Jena UB. Fragm. lat. 10 r

S diqua silua ysp̃am uya[m] ... ...ria prima positio secunda inlacio V.

Jena UB. Fragm. Lat. 10v

Fragm. Lat. 10

incatalina. hic tamen uuuu. uuū

adsumptione ... sive adsumptionis connecta

Jena
uB.
Fragm.
lat. 11r

qua quassante legumen.
Siliqua · folliculus leguminis.
Siliq[ue] cucine leguminum.
Sileguus siliceus speciosus gilus
grandior aut fœtus siliquis faci
libus esse.
Siloa fons est adiadcon montas
sion que non iugibus aqis sed
incertis horis diebus que ebullit
Siloe · fons luminis.
Sillogissimus est contracto & captiosa
conclusionis significatio
Sillogissimus · quem greci uocant.
yieron nos inexhibilem possum
appellare qui interrogatos hic
unde concludit & utroq; comu
premit.
Sillogissimum conclusio · DE Sillo
GISMIS · RETORICIS
Sillogissimus grece · latine ar gu
mentio appellatur · Argumentio

clusio inductio est que rebus in
dubiis captat adsensionem cuius
sitata est siue inter philosophos
siue inter retores siue in[qua]
cinnitas propositio inductionis est
que similitudines concedente ne
cessario unius inducit aut plu
rimum inlatio inductionis est
que & adsumptio dicitur que
de qua conditur & cuius causa
similitudine habita introducit
conclusio inductionis est que aut
concessionem inlationis confirmat
aut quidquid conficiatur dedixit
Ratiocinatio est oratio quam de quo
est questio conprobatur. Enthimema
tigatur latine interpretatur mentis
conceptio quem inperfectum sillo
gismum solent Aristotelici nuncupare
Nam induabus partibus qui[us] ar gu
mentis forma consistit Quando id

Fragm. lat. 11

Sententiale est quod sententiale gene
addicit ut apud terentium obsequi
amicos unas pdicit partē
Exemplū est quod alicui⁹ exemplū
comparatione alterius similē co
mmendat sicut cicero in philippicis
contra antoni quoꝝ exempla imita
ri nō erit utile nonpauescere.
Collectiuum est quum inuniun
quodargumentata sunt colligunt
sicut dicit cicero pmilo quē gra
tum gratia uoluit. huic uolun
tati aliquoꝝ querella grauare quē
loco qui tempore nonest ausus
huic inuidere alieno tempore eū
pereūte capitis non dubitauit oc
cidere pterita secundum theoph
rum enthymematis est ab antece
dentia ppositione sicut iam
dictum est quēcunq; constat fuisse
potestatis auarum est non est mirandum

Quinq; partis est. Itaq; est qui
constat exmembris quinq; est
ppositione secunda ratione
ne. Ita ab impossibile
atis ppositione quinta conclusione.
hinc cicero. itaq; sicut inarce re
torice. Sidelibet factione & demonstra
tione genera sunt causarum non
possunt recte partes alicuius ge
neris cause putari. Eadem enim
res alii generis alii partis esse potest
eidem generis & partis nonpotest
uel certe quousq; syllogismi hui⁹
membra claudantur DE SYLLOGIS
MIS DIALECTICIS.
Syllogismi dialectici sunt, ubi
totius aut alicuius totalis et uni
uersi ostenditur quoꝝ conclusio
plurimum ad totam illuminat
aduuat ad ueritatem inuestigandam tantum abest ille

Jena UB. Fragm. lat. 11v

Jena UB. Fragm. lat. 12 r

Fragm. lat. 12

nalem uenalemq: tempoꝛem
& numeꝛum hꝫ uocat
tempoꝛa quę pſidꝛa fiunt
nam ſpaciam opeaꝛum
ſeduciſſitudinis affectio
num · edi huius ·
§ ideꝛa ſunt ſtellis plurimis
facta ut ꝛadas pliadas ſide
ra autem dicta quod ara
de
iugantes conſiantes diꝛigunt
adeurſum conſilium nefallacib:
undis aut uentas alibi dedu
cantur quedam autem ſtel
le ideirco ſigna dicuntur
quia naute obſeruant in
gubernandis remigiis conte
plantes aeciem fulgoꝛem
que eoꝛum quibus ꝛebus
ſtatus eadi futuꝛus oſtendit.
§ edomnes homines ea inten
dunt adpuendas aeris qua
uentes poteſtatem & hꝛem

infoꝛnice ſidon uocatur ·
§ idona patꝛia uunonis ·
§ idones intaꝛpꝛetantur uentatas ·
§ idones fenixcat mi fiatq; decheus
egyptioꝛ inſiuam pfectus apud ſido
nes ꝛegnauit cosq; populatus exuo
nomine fenices eumq; puinciam
feniceam nuncupauit sidones aute
aeuitate quiuocatur ſidon traxiſſe
uocabulum phibentur ·
§ idonem · uꝛbem opulentiſſimam feni
ces a tubꝛo pfecta moꝛe conſtꝛuxiſſe
tꝛaduntur · quam apiſcum copioſo
don appellauerunt piſcem fenices ſidon
uocant ipſi & iam & tui uminſtꝛia ·
§ idonia · a ſidone uꝛbe cognominata ·
§ idonia · ina aeuitate ·
§ idonia · euita fenitas ·
§ idonia · a ſidone uꝛbi ta ·
§ idonia queaburbe ſidone pfecta ·
§ idoni intaꝛpꝛetant uenundantes ·

ierusalem que temporum.
Ortu enim uel occasum suo
certis stationibus temporum
qualitates significant.

S ideia philosophi putauerunt ab
oceani. aere pasci physici solis
ignem aquam mitigari.

S idealis dies sunt inquibus si
deia uoluentur. & homines a
nauigationibus excluduntur.

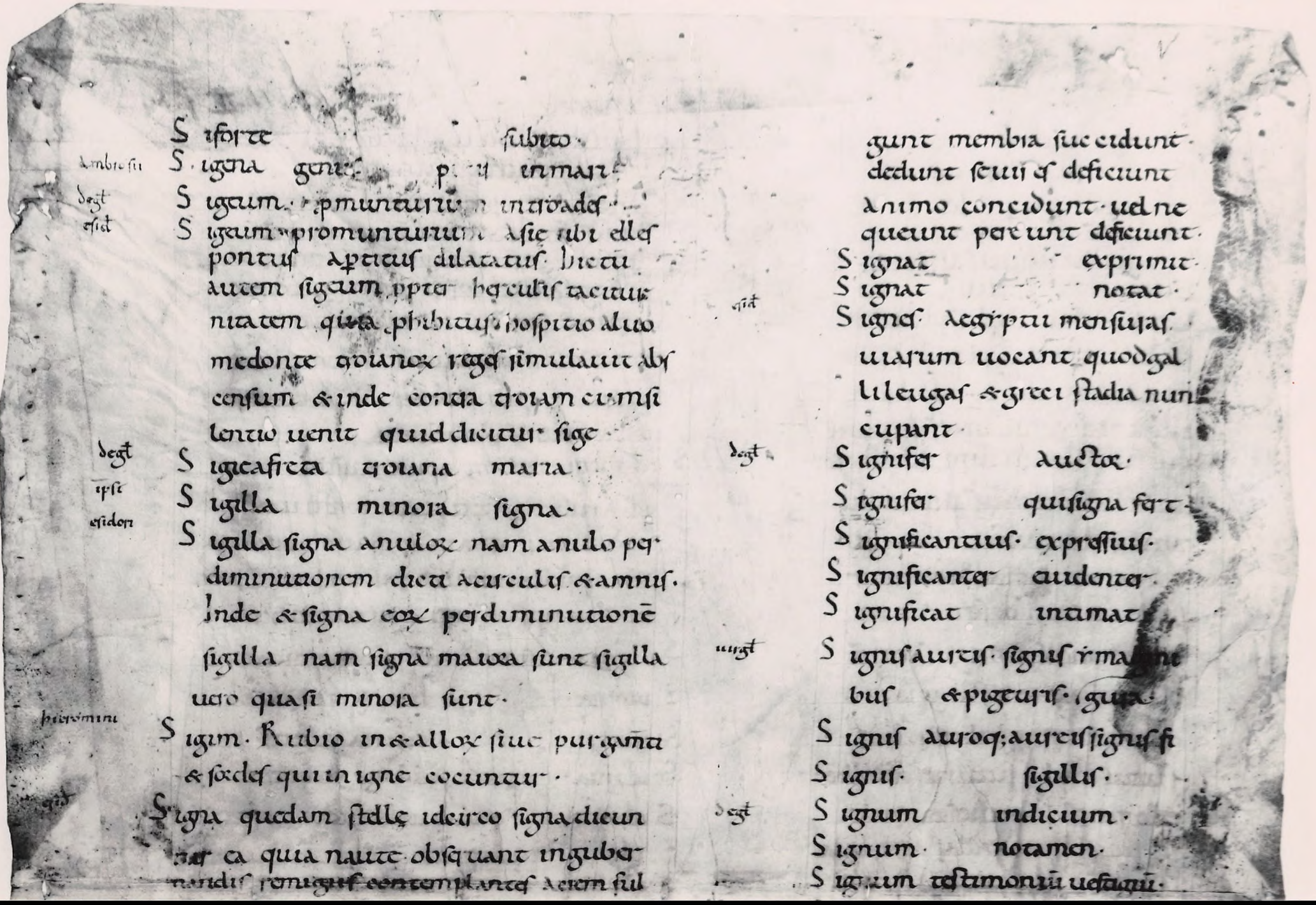
S idaritis gemma a contemplatione
facti nihil desonat. Inmaleficis
quomodo infrenatur discordias
excitat. Seumon.

S ideia flores male grãnate gre
S idit subsidit subpressit.
S idolum. Diligens.
S ido. a sidone p facta.
S idon. ciuitas est syrie. Stor.
S idon interpretãt uenatrice. t uena
S idon filius chanaan inprimoge
nitus a quo sidones exorti pu
tantur. und & urbs eorum.

S idus stella. Spliadas.
S idus est multa iuges stelle ut radas
S iene in arabia serpentes sunt cumma
lusq; plus currunt ab equis sed eam
emolare dicunt. quorũ tantũ uiras
est ut morsum ante mors ut sequat
quã dolor. Sienites marmor. cista
sienem uel thebas nasci grabes exco
fieri reges phibentur.
Sient. sint.
Sifax. numidie rex.
Sifert uoluntas. sifert animus.
Sifert uoluntas sicordiam. sicon uẽ suo
luntati est.
S ifinitus lapis mollis & candidus ocale
facius oleo nigrescit atq; durescit.
S ifon uas appellatum quod aquas
sufflando fundat utuntur enim
hos oriente nam ubi sensarint domũ
ardere currunt cum sistens plenus
aquis & extinguunt incendia sed et
cumadas expressis adsuperiora aquis
S ifoste fi casu. emundant.

Fragm. lat. 12 r

Jena UB. Fragm. lat. 12ᵛ

S isorte subito.
Ambrosius S igna genus p[illegible] inmani
degt S igeum promuntuirum intrandes
esist S igeum promuntuirum asie ubi ellesp
pontus aptatus dilatatus brietu
autem sigeum ppter hercules tacitur
nitatem quia phibitus hospitio aliu
medonte troianos reges simulauit abs
censum & inde contra troiam cumsi
lentio uenit quid dicitur sige
degt S igeaficta troiana maria.
ipsi S igilla minoia signa.
esidon S igilla signa anulos nam anulo pp
diminutionem dicta aereulis & amnis.
Inde & signa cos perdiminutionē
sigilla nam signa maiora sunt sigilla
uero quasi minoia sunt.
hieronimus S igim. Rubio in & allos siue purgama
& sordes quin igne cocuntur.
esid S igna quedam stelle ideirco signa dicun
tur ea quia nautis obsequant ingubernandis romanique contemplantes aeram sul
gunt membia siue eiduntur
dedunt seuis & deficiunt
animo coneiduntur uel ne
queunt pereunt deficiunt.
S ignat exprimit.
S ignat notat.
esid S ignes aegyptii mensuras
uiarum uocant quod gal
lileugas & greci stadia nun
cupant
degt S ignifer auctor.
S ignifer quisigna fert
S ignificantius expressius.
S ignificanter audenter.
S ignificat intimat
uigil S ignis auricus signis rmat
bus & pigeuris. gua
S ignis auroq; aureis signis fi
S ignis sigillis.
degt S ignum indicium.
S ignum notamen.
S ignum testimonii uestigii.

goiem que eoꝝ quibuſ rebuſ ſtatuſ cęli
futuruſ oſtenditur ſęd & omneſ homineſ
ea intendunt adprudendas aeriſ qualita
teſ· paſtatem & hyemem uernalemq; tem
perem· Oꝛtu enim ut occaſu ſuo cer
tis ſtacionibuſ tempoꝛe qualitate ſig
nificant·

S ignа argumenta·
S ignа Rationeſ indicia·
S ignа notę·
S ignа teſtimonia·
S ignа ueſtigia·
S ignа coniecture ſuſpitioneſ·
S ignа conlata· prodium conſeratum·
prodium ſumptum plium initum
prodium commiſſum plium inortum·
S ignantem· deſignantem
S ignantem· Deſignantem demonſtrantę
S ignanter· Euidenter· Expreſſe·
S ignanter· Rauſtor uel qui ſigna fert·
S ignа ſequendi notaſ explicandi·
S ignа dantſſe uel arma gadunt·
ſigniſ cedunt ſubcumbunt dantſ fu

S ignum dicitur· Quo anima
tuſ imago formatur ut thau
ruſ ſcorpio &ceteraſ·
S igniſa cautio uel ſcriptura·
S illa· ſilla inbrutaſ· A t B·
ſilla ſillia inbrutuſ·
S illa ſilua
S illaba· quid eſt litterarum
cohitus uel uocaliſ con
prehenſio ſillaba dicta· ΛΓΙΟ
ϚΟΟϚΓΚΛΑΒΛΗΥΝΦΛΙΓΑΝϚ
ΗΛΟΛ· id eſt Λconceptione litte
rarum qui aſillabin greci conci
pere dicitur gramma littera
qualitaſ· ſillaburum induaſ
ſpecieſ diuiditur· aut enim
breueſ ſunt aut longe· Sed lon
gaſ duę reſ ſignificant aut poſitio
aut natura· Breueſ autem una
reſ efficit ſola natura unde & lon
ga ſillaba duo tempoꝛa haba· bre
uiſ unum communeſ autem ſil
labę· uiii modiſ fiunt ſicut dono

Jena UB. Fragm. lat. 12v

V

visch

Sinalipha est pinterceptionē concurrentiū uocaliū lubrica quędam lenisq; conlisio. ut atq; adiuncta penitus dum parte gerunt̄ p atq; ea haec aquibusdam sinisteris nominat̄. uirgilius multa quoq; abello passus dum condere urbem. casa mihi ante alias. neq; enī nouus iste dianae.

Sinaliphę. ē. consiliū uocaliū adiuncta uocalibus ut atq; diuersa penitus dum parte gerunt̄.

Galen

Sinanches. faucium tumor cū feruore.

Sinan'che. id. ē. faucium dolor cū obstrictione.

Sinenchis. causę desunt quę sic intellegi mus. una. ē. quę infaucib; nascit̄ ut cū os aperuerint. tumor magnus arobor appparat. Qui eciam anelare nō possunt pfocationis causa. neq; aliquid inglutire aloqui bene nonpossunt. qui eciam uox eis exipsa pfocatione tenet̄.

Alia uero quę. ē. periculosa hęc signa habet. id. ē. qui inqula nascit̄ hii qleno loquunt̄. Tumor eciam inipsa qula ut collo nascit̄. neq; anelitū reddunt

[illegible] caput inclinat [illegible] umbilicu[illegible]

hae enim hippocrates causam insanabilis sed qui nanches appellauit. hi aut̄

Jena UB. Inc. lat. 13

3

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Frag. lat. 13 v (obere Hälfte)

Jena UB. Fragm. lat. 13

aliquem uirtutē habē & ege-
rē sed restringit uirinam.
Crudū in cibo subtū stomacho
contrariū. coctū ū in oleo.
uuat stomachū. sem aueuf
tritū cū uace & serpentū uulnera

degt S inanem. ca ca grē Leuat

cicer S incertora. pperiora. potiora.
meliora. utiliora. salubriora.
salutaria. furmiora. fidelior.
tutiora. magnifica. magisfida.

S incertora. sanctiora. saniora.
cretiora. prudentiora. pstantic

degt S incherus. benignus. t simplex.
S incherus. rect. t sine dolo. aut sin

isidor S incherus quasi sine corruptione
cui contrarius insincherus uti
atus. corruptus.

degt S incinnū dicit. quasi singularis
cantilene uox. id est cōmunis
canit. quod grē monodiaci dicit
cū ū multis corus appellatur.
S incipium. diminutum capud.
Sicler. senat. cō. sic lemusc. senat.
placet incepe.
S incope ē ablatio diminutio dictionis
contraria epenthesi ut audacter

Jena UB. Fragm. lat. 13r

cecrops sub quo primū marchae
oliua orta est & athenensium
urbi ex mineruae appellatione
nomen hic primus omniū iouem
appellauit · simulacra reppert
aras statuit · uictimas immo
lauit · nequaquā usus in mo
ribus ingrecia umquam fuit.
Simulacra hominū pri nū p me
chen deluto fecisse · poste dicam
abeoq; natā esse artē simulacrq
qui nouis temporibus fiut & no
ua templa constituit · & nou
deq; cultus esse cepe · simulacra
autē a similitudine uocitata se.
Alii fer ex argilla simulē imbuta
defictmorum figulū primū in
uenisse filiae studio quę capta
amore iuuenis abeunte illo pe
regre umbrā & faciem ei ad
lucernā lineis circūscripsit.
quibus pat ei impressā argilla
cepit fecit · & igni cū ceteris fi
celat ut falsum faciat securitatē eū de
cipiat · quę calli de eo contra quē molli
tur · occulte cauendum se igit inimicus
qui manifestatus est · sed magis ille qui u
deri n potest · facile eum uincimus quę u
dem · quę autē non uidem difficile anob
Simulator dicit · a simulacro / expellum
gestat enī imaginē ei quę non ē ipse ·
uigt Simulatur animo · ficto animo ·
degt Simulat · fingit · mentitur · fallit ·
Simulata ficta ·
Simulant fingent ·
Simulatos adseuerantos · fictos ·
Simultas · lis · dissensio · dolus ·
Simultates · inimicicię · lites ·
Simultantes · dolos · rixe t dissensiones ·
Simultantem rixam ·
cicer Simultantem iit · inimicos facit insec
tatur · fugat abigit ·
origenis Simtemptatio interpretatur ·
degt Simun · coniunctio confirmatiua ·
Simun · siniuero · sinon · quodsi ·
origenis Simu · rubus interpretatur · sine temptatio

gurabilus inchoauit. Sunt qui
infamo plasticē primū inuenis
se fraudis. Tmmisci

S imulare fingere mentire com
S imulare dolū habere fraudolen
ter agere imitare adsignare
exprimere effingere repsentari
S imulare & dissimulare ita dis
tinguitur. dissimulamus nota
simulamus ignota. qui enī fingit
se scire quod nescit simulat. qui
autē quod scit nescire se dicit
dissimulat. vnde & sallustius
ille simulator incerta acceptis
dissimulator erat.
S imulare & dissimulare ita distin
guē. qui simulat uult uideri fa
cere quę non facit. Qui dissimu
lat non uult uideri facere qđ fac.
S imulator. fallax & fictor dicitur
fraudulentaq enī genus immodum
pharetrę subtilit insidiarū sagitta

S ina. ipse locus desertus ē. qui & sin. sedine
magis locus monti. qui in ipso deserto
est appellatus.
S ina interpretatur mandatum.
euceri S inai interpē mensura siue mandatū.
siue temptatio. t amphora mea.
degt S inagoga. collectio.
euceri S inagoga. conuentus. t congregatio
isidor S inagoga grece. congregatio dicit.
quod ppriū nom̄ uidetq̄ populus te
nuit. Ipso enī ppie sinagoga dici
solet. quamuis ecclia dicta sit. nram̄
uero apti numquā sinagogā dixer
sed semp ęcclesiā. siue discernendi
causa. siue quod inter congregati
onē unde sinagogā & conuocati
onē. unde ęcclia nom̄ accepit. Iste &
aliq̄t quod sic licet congregari & pe
cora solent quorū & gregis pecora di
cimus. Conuocari autē magis est
utendum ratione sicut sunt homines.
placidi. S inalipe. ubiduę sillabę ēfluunt in unū.

Jena UB. Fragm. Lat. 13 r

Jena UB.
Fragm. lat. 13

Alia uero que ē periculosa hec signa
habet · ld · ē · qui ingula naſcit hii qleno
loquunt. Iumor ēiam in ipsa gula
ut collo naſcit · neq; anelitū reddunt
[illegible] · neq;
caput inclinat · ut ſani umbilicū
hac enim hippocrates causam ſinan
chis ſed qui nanches appellauit · hi ſaut
niſi inconanenti medicus occurrerit
tercia che p̄focant & moriunt · hec quoq;
ſinachis maxima ſtate periculosa eſt ·
S. inanche dicta eſt abeo quod ueluti
p̄focatione quonda patiuntur qui
laborant · grece enī ſinanche · lati
ne p̄focarent · Duo aut̄ genera
eſſe ſinanchis · unū extumentia ·
aluum ſine extumentia · S. inanchis ·
a continentia ſpſ · & p̄focatione dic
ta · grece enī ſinanchis continere
dicunt qui ēm hoc uicio laborant ·
dolore fauciū p̄focantur ·

degt S. inant · permittant ·
S. inant · patiantur ·
S. inape · grece eſt ·
S. inapis · apellatur quod ſolius ſit
ſimilis aſpi hec ut auctores aiunt ·

cantilene uoc · id est communis
cinit · quod grē monodiaci dicit
cū multis eorū appellatur ·

S. incipium · dimidium capud ·
Si ele[illegible] ſenat grē ſi lemma ſi[illegible]

placi S. incope · [illegible]
S. incope ē ablatio dimidia dictionis
comparata epenthesi ut audacter
paudatē & cōmorat · p cōmouerat
sicut audierit · pauduerat · &
norat p nouerat · uirgis que norat
esse pasim; caterua · forsan · p fo
sitan · terno mense suis redeunt ·
ista tempora metris pstituta troia
nunc placida compostus pace
quiesce & p compositus ·
S. indaualū · fi[illegible]da fundibalum ·
placi S. indesmos · conuntio ·
S. indo · sindonis generis masculini ·
degt S. indonem genus masculinum ·
S. indone amictorea linea qui bus
operiuntur humeri ·
isidor S. indonem greci uel latini uocant
amictorium lineum femineū
quo humeri operiunt · id est anabolagi
degt S. ine · p̄mitte · absq; · citra · extra ·

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Frag. lab. 13 v (Lantow Wölfle)

ut collo nascit· neq: anelitū reddunt
[illegible] neq: in posse[illegible]
caput inclinat[illegible] umbilicu[illegible]
hec enim hippocrates causam nisi nan
chis sed qui nanches appellauit· hi aut
nisi incontinenti medicinas occurrerit
torciache pfocant & morunt· hec quoq;
sinachis maxima estate periculosa est·
S. inanche dicta est a beo quod uelut
pfocationē quondā patiuntur qui
laborant· grece enī sinanche· lati
ne pfocarent· Duo autē genera
esse sinanchis· unū extumentia·
alium sine extumentia· Sinanchis·
a continentia spſ· & pfocatione dic
ta· grece enī sinanchis continere
dicunt qui eī hoc uicio laborant·
dolore fauciū pfocantur·
degt S inant· permittant·
S inant· patiantur·
S inape· grece est·
S inapis· apellatur quod foliis sit
similis aspi hec ut anetores alium·

S incipium· dimidium capiti·
Sic let sinat· qđ sic ternis sinat
placi incepe·
S incepe ē ablatio dimidia dictione
continua ep̄entes ut audacter
paudatū & cōmorat· pcōmouerat
sicut audierat· pauduerat· &
noiat· pnouerat· urgis quē noiat
esse pasimq; cateruas· forsan· pfo
sitan· terno mense suis redeunt·
ista tempora metis pstituit· troia
nunc placida composuis pace·
qui esse pcomposituis·
S indaualū· fulda fundibalum·
placidi S indelimos· conuuntio·
S indo· sindonis generis masculini·
degt S indonem genus masculinum·
S indone· amictoria linea quibus
operiuntur humeri·
isidori S indonem greci uel latini uocant
amictorium lineum femineū·
quo humeri operiunt· id· anabolagō
degt S ine· pmitte· absq;· citra· extra·

Jena UB. Fragm. lat. 13v

Jena UB. Fragm. lat 13v

vsid Sinalipha est pinterceptione conc[u]rrentiu uocaliu lubrica quędam lenisq; conlisio ut atq; adiuncta penitus dum parte ge runt p atq; ea hacc aquibusdam sinisteris nominat uirgilius multa quoq; ebello passus dum condere urbem caia mihi ante alias neq; eni nouus iste dianae.

Sinaliphe ē consiliu uocaliu adiuncta uocalibus ut atq; diuncta penitus dum parte gerunt.

Galen Sinanches fauciu tumor cu feruore.

Sinanche id ē fauciu dolor cu obstrictione.

Sinenchis causę desunt quesic intelligi mus una ē que infaucib; nascit ut cu os aperuerint tumor magnus et robor appareat. Quia iam anelare npossunt pfocationis causa neq; aliquid inglu tire aloqui bene non possunt. qui iam uox eis exipsa pfocatione tenet.

Alia uero que ē periculosa hec signa habet id ē quinqula nascit hii qleno loquunt. Tumor iam inipsa qula

calidem uirtute habe & ege rit sedrestringit urinam. Crudu incibo subtu stomacho contrariu coctu ut molesta. uuat stomachu sem auicuis tritu cu iace serpentiu uulnera

degt Sinarim ora ore Leuit

cicer Sincerosa pisperosa potiosa. meliosa utiliosa salubriosa. salutaria firmiosa fideliosa. tutiosa magnifica magnifica. Sinceriosa sanctiosa samosa. creciosa prudentiosa pstantie

degt Sincherus benignus t simplex. Sincherus rect t sine dolo aut sin

isidor Sincherus quasi sine corruptione cui contrarius insincherus uti atus corruptus.

degt Sincinu dicit quasi singularis cantilene uox. idest comunis cinit quodgr monodiaci dicit cu multis coru appellatur.

Jena UB. Frag. lat. 14R

Sine cabillatione · sine argumto
Sine causa · frustra · irrite · uacuū ·
inuanū · sup uacue · incassum ·
sine effectū · sine emolumento ·
Sineche dicit figura a parte totū
ponere · ut urbt pubesq; tue
pubesq; tuę p nauib; & iuuentute ·
Sinecdoche · conceptū receptio ·
Sinecdoche ē · ēceptio cū a parte
totum t a toto pars intellegit
eo enī & p speciē genī · & p genī
speciem demonstrat · sed species
pars est genus aut totū · a toto
enī pars intellegit · ut ingens aū
tice pontus in puppi fuerit apar
totū ut puppes q; tue pubes q; tuę ·
aut p id quod dicit · id qđ sequit ·
ut iam summa p culmina · culmina
muna fumant · uult enī dicere
iam ignē factū p quod significē
uesperum aduenisse ·
Sinecdoche ē · significati plenum
tellectus capax · cū plus nunc
p nūciet · Aut enī apte totum
ostendat ut pubes · tuę pubes q;

a pube to homines · at contra significat ut
ingens aucrtice pontus in puppim ferit
fontēq; igneq; ferebat · Nonenū totū pe
lagū fuisse dixi sed partē pelagi idest
fluctū & fontē · igneq; ferebat ut flam
mas cū regia pupis extulerē · ubi non solū
puppis sed nauis & non mauis · sed quinea ·
& nōs sed unus extulit flammas · sic &
illud pars p toto accipit dicente eodem
poeta cūdomos asaraci claras q; micenas
seruitio p̄mit · hac uctus dominabitur
argus · p una ciuitatē micenas totā greciā
seruiendā romanus significabit · ē & in
scripturis scis · hic tropus apte totū idest
abspecie ad genus sicut illud in psalmo ·
inde illo erit altare dñi in medio terre
egipti · dñi non solū in egipto sed in toto
mundo · lē in psalmo · In misit in eos musca
canina · cū una · sed diuersę muscę totum
repleuerē egiptū · lte contra a genere ad speciē
sicut denique legit nouerit inquid finis
gentib; illis cū esse & una gentis ciuitas
fit & in quantitatē temporis a parte
totū sicut & in passione dñi reliq · sexte
ferię · idē ille tres horę totus dies accipit

Opp. Th. W/f. 89 d.

inordinate · inēposite · inēdite · contumelioſe

S ine dictu · ſine impetu

uirgt S ine fine · ſine modo ſiue [illegible]

S ine fraude ē · impune ē ſine metu eſt
ſine periculo eſt · ſine ſupplicio eſt ·

S ine mente ſine uoluntate ·

S ine nomine · ſine dignitate · ſine uocabulo ·

iſidor S ineroſiſē cū differim aliquid petentes
ut aliud intēti nos pmittant dicere
hiſ figuris ſententiarū atq; uerborū
& amplificatum & expoliatur & uariis
generibus amplificatur oratio ·

S inet pmittit ·

erlibris S infictonal gallicū adpfluuiū omne
medici sanguinis naruſ ſine pfluuiū mulieris
nalibus ſiue ſanguinē uoīntes · ſiue aliquo ſatu
ſiue diſenteriaſ ſiue & morroida radix
eius expoſca trita potui ·

degt S ingilatim · ſingulariē dato · p ſingulas
uices · ſeparatim · minatim p prie ·
priuatim · uiritim · unicuique ·

dcet S inſinga · cauta · [illegible]

dcet S ingulariē · extime · prime · ſume · unice ·
mārime · eximie · pīertim · egregie ·

S ingulariter · prime · excellenter ·

eni ſiniſtra eſt nuncupata ·

S inistriſ leuis ·

S inistrū ētrarū malū · adūſum ·

S inite · pmittite ·

S init · lecum dat · uel pmittit ·

degt S initur · pmittitur ·

erlibris S inocis febrib; uigib; & inpausa
medici lib; id eſt que ñ habent anesin ·
nalibus uel declinationē indutiarum
ſed uno eodemq; modo pſeuerant
& impetus creſcendo non deſinunt
ſinocorū autē tres ſunt ſpecies id ē
homo tonus · hoc ē maior maior
augmanti ſeuſ etiā quē ſecundo
loco ponimus · tertius ſū epaſtmaſt

S inochuſ ē · febris ſpiſſa · uel acuta
& ſine indutiuſ t ſine ūmiſſion
uel requie ulla ·

S inochus · quod eſt continuus febr
ē naſcit aplurima colera & acerri
ma · & diſcuſſiones habē inſigne
tempr · tempus ei non refrigera
nullo tempr ſed inflammatur
acerrime a nullo talis ē colerū
fit autē h\ ebris excolerū humo

Jena 40.
tragm. lat. 14v

HC 7621
Pell. 5724
Kod. 1157

Op. H. v. f. 81

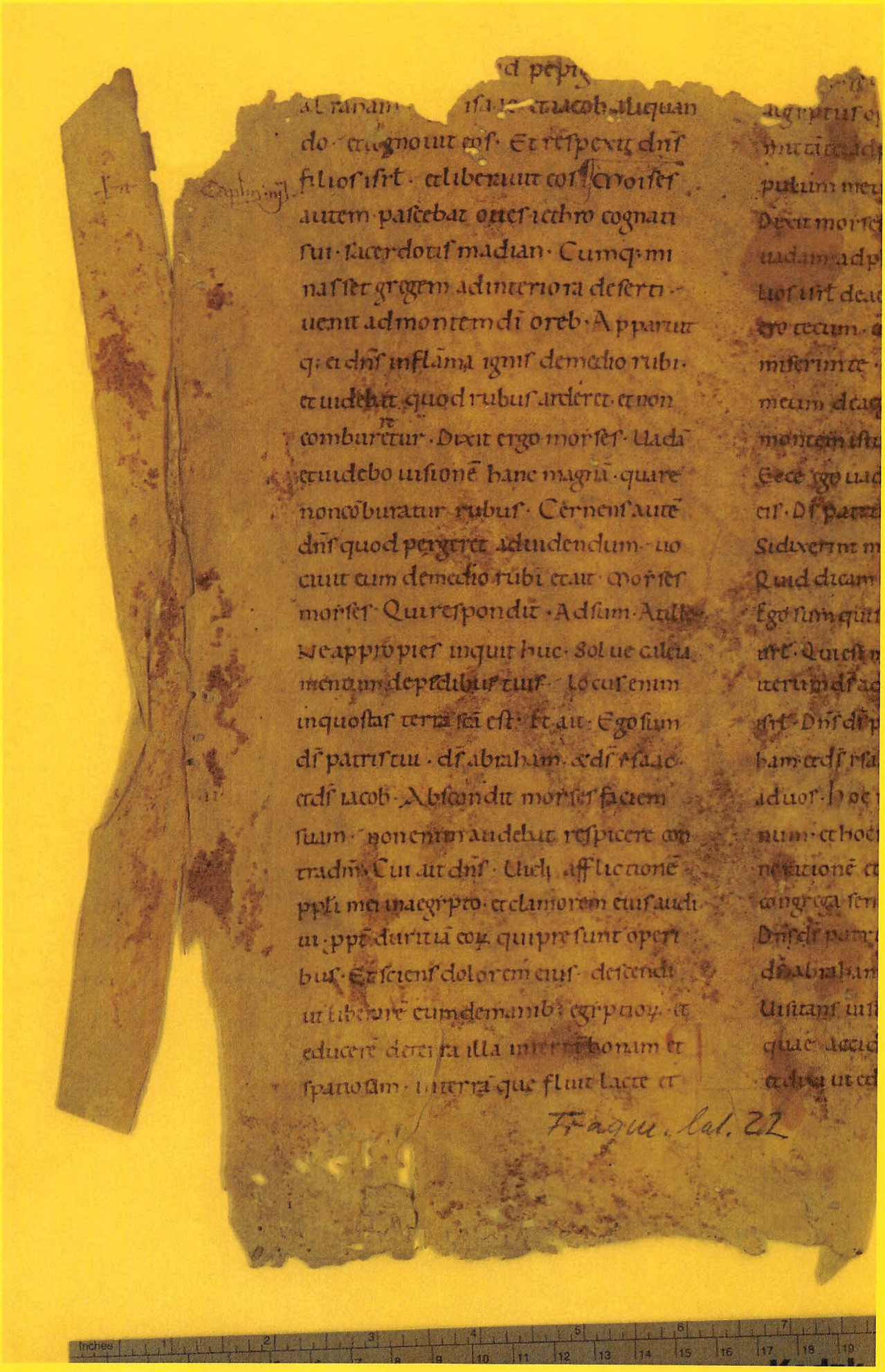
Jesus Ms. Dec. 2 Op. H. v. 81

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

2 Op. th. IV, 81 c
Verlorener Spiegel

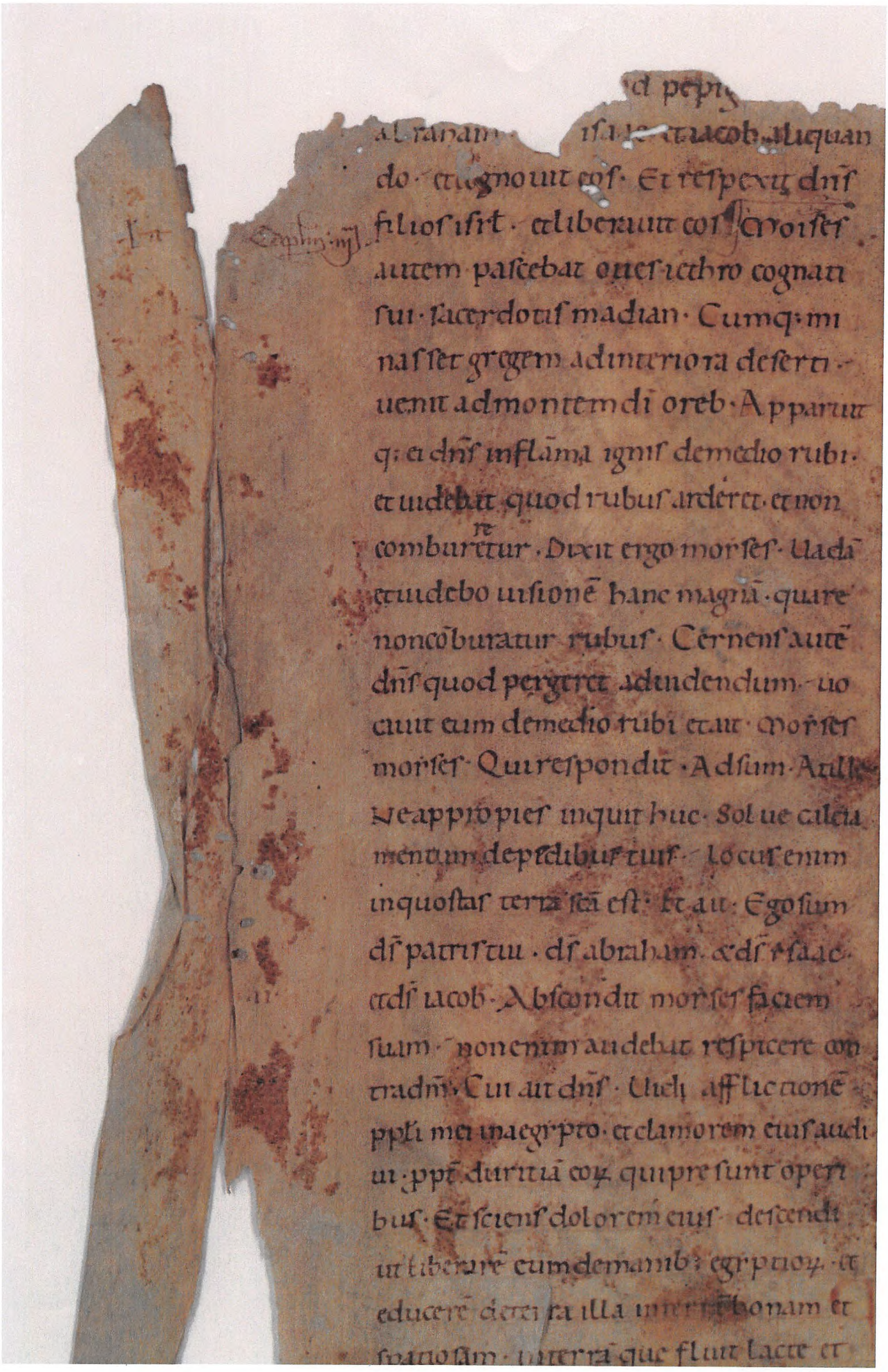
Exod. 2,24 – 3,8 ; 3,9 – 3,16

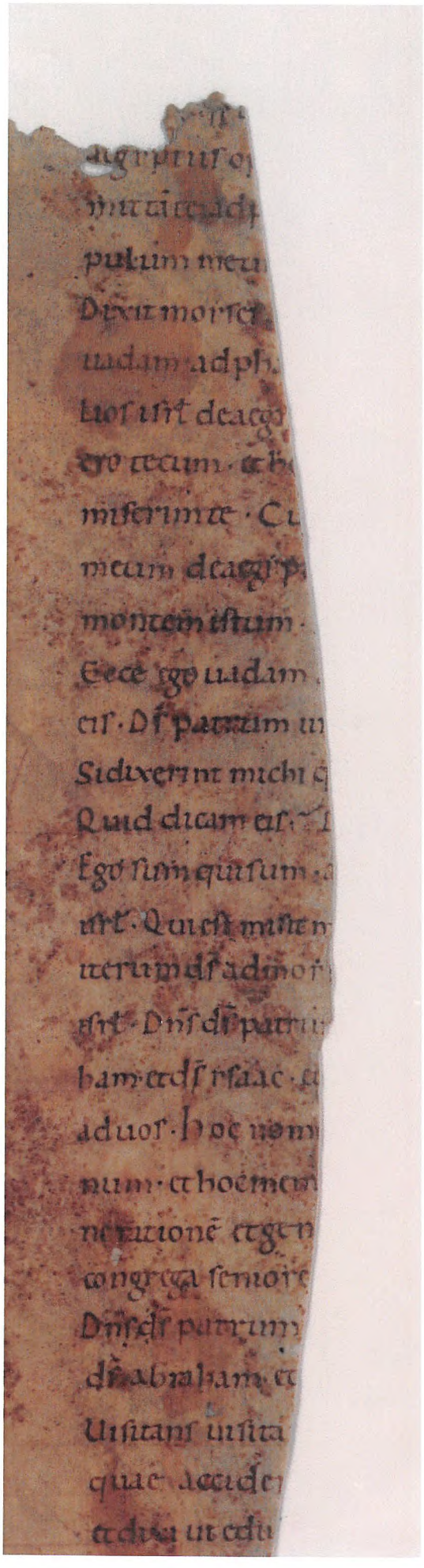
Fragm. fol. 22

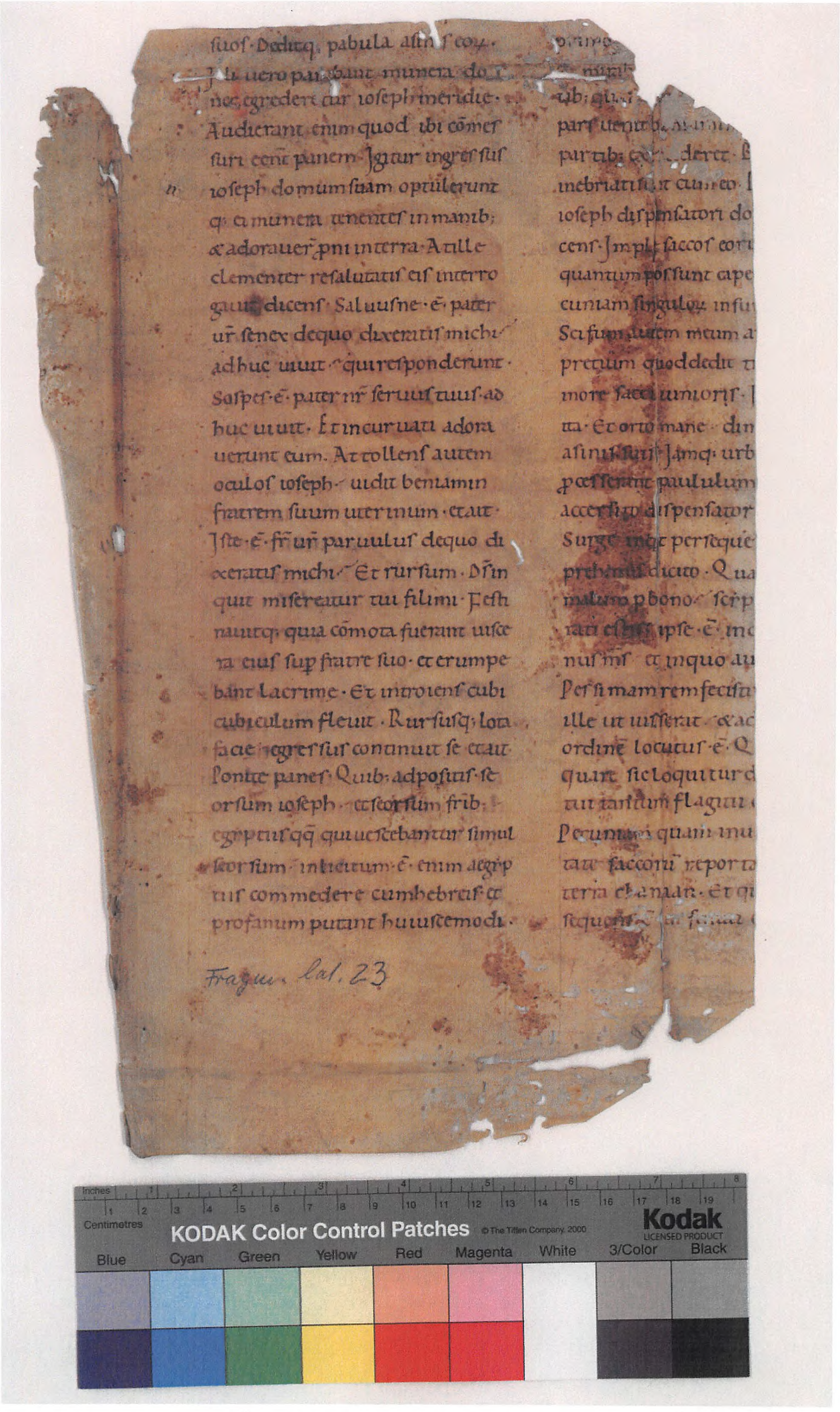
Jena, UB

Fragm. fol. 22v

Jena UB, Fragm. lat. 22v

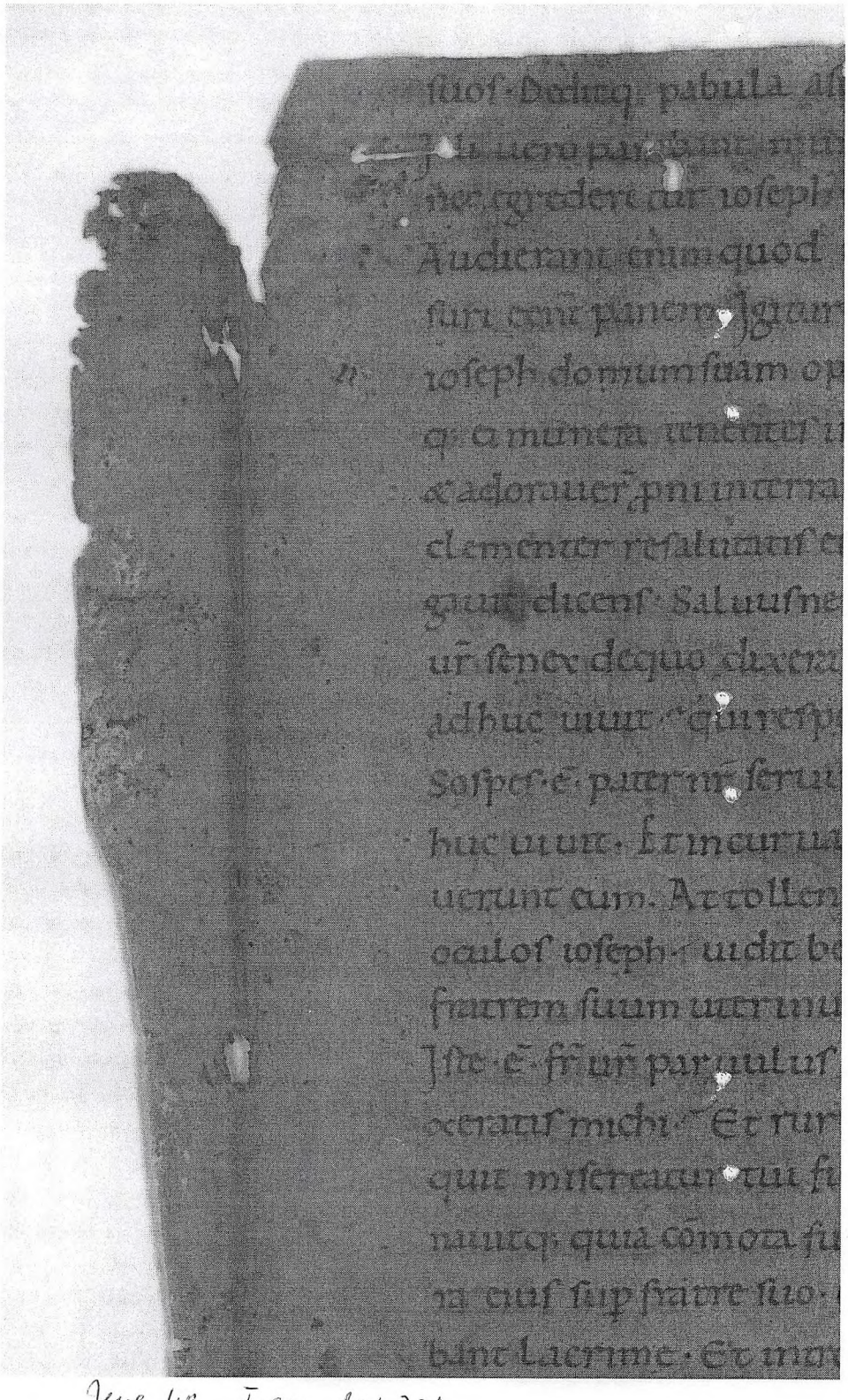

suos · Deditq; pabula asinis eorum ·
Illi uero parabant munera do
nec egredert cur ioseph meridie ·
Audierant enim quod ibi comes
sum essent panem · Igitur ingressus
ioseph domum suam optulerunt
ei munera tenentes in manib;
& adorauerunt eum in terra · Ille
clementer resalutauit eos interro
gauit dicens · Saluusne · est pater
uester senex de quo dixeratis michi ·
adhuc uiuit · Et responderunt ·
Saspes est pater noster seruus tuus · ad
huc uiuit · Et incuruati adora
uerunt eum · Attollens autem
oculos ioseph · uidit beniamin
fratrem suum uterinum · et ait ·
Iste est frater uester paruulus de quo di
xeratis michi · Et rursum · Deus in
quit misereatur tui fili mi · Festi
nauitq; quia commota fuerant uisce
ra eius super fratre suo · et erumpe
bant lacrime · Et introiens cubi
culum fleuit · Rursusq; lota
facie egressus continuit se et ait
ponite panes · Quib; adpositis se
orsum ioseph · et seorsum fratri
egyptiis qui conuiuebantur simul
seorsum · intactum · est enim aegyp
tiis commedere cum hebreis et
profanum putant huiusce modi ·

Fragm. lat. 23

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000
Kodak LICENSED PRODUCT
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Gen. 43,24-43,32; 43,33-44,9 Jena UB. Fragm. lat. 23 r

Jena UB. Fragm. lat. 23r

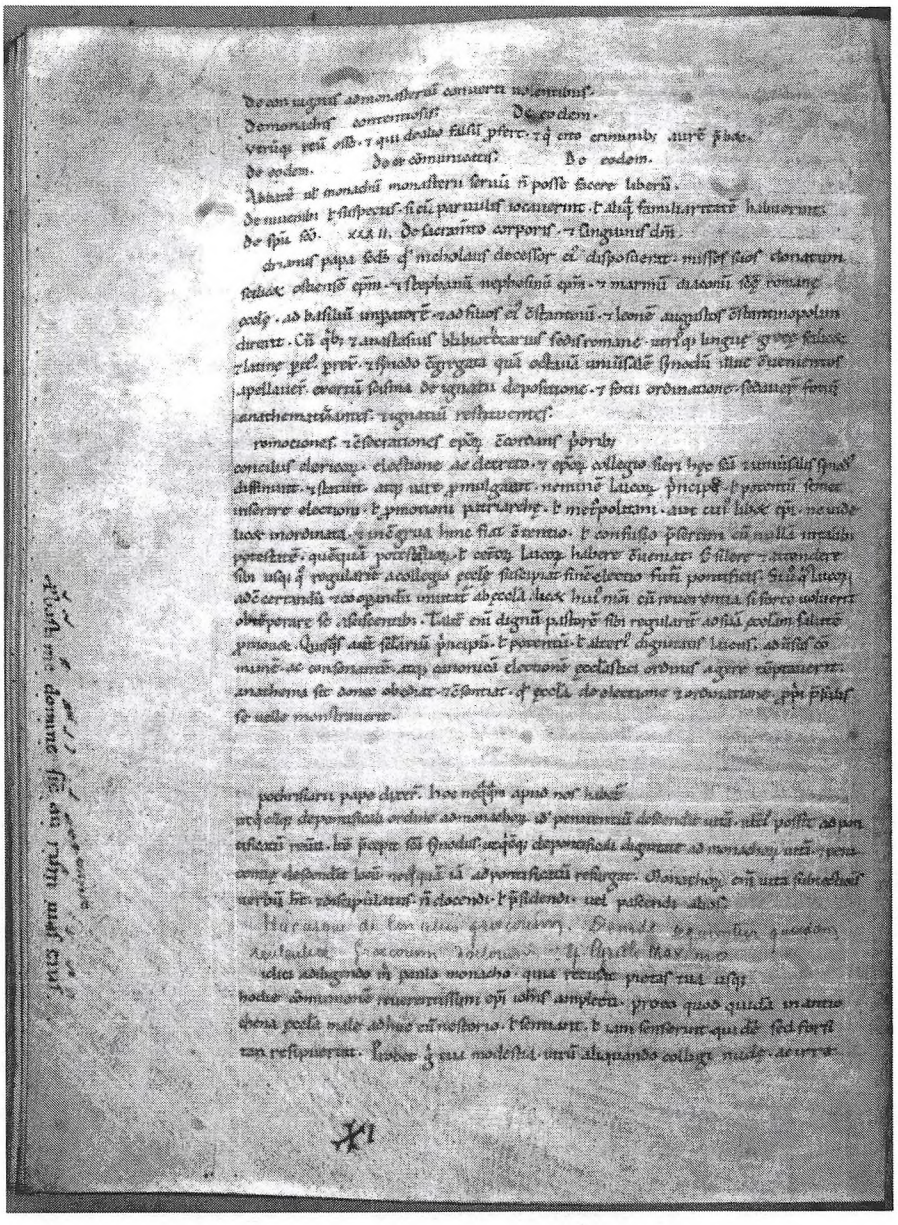
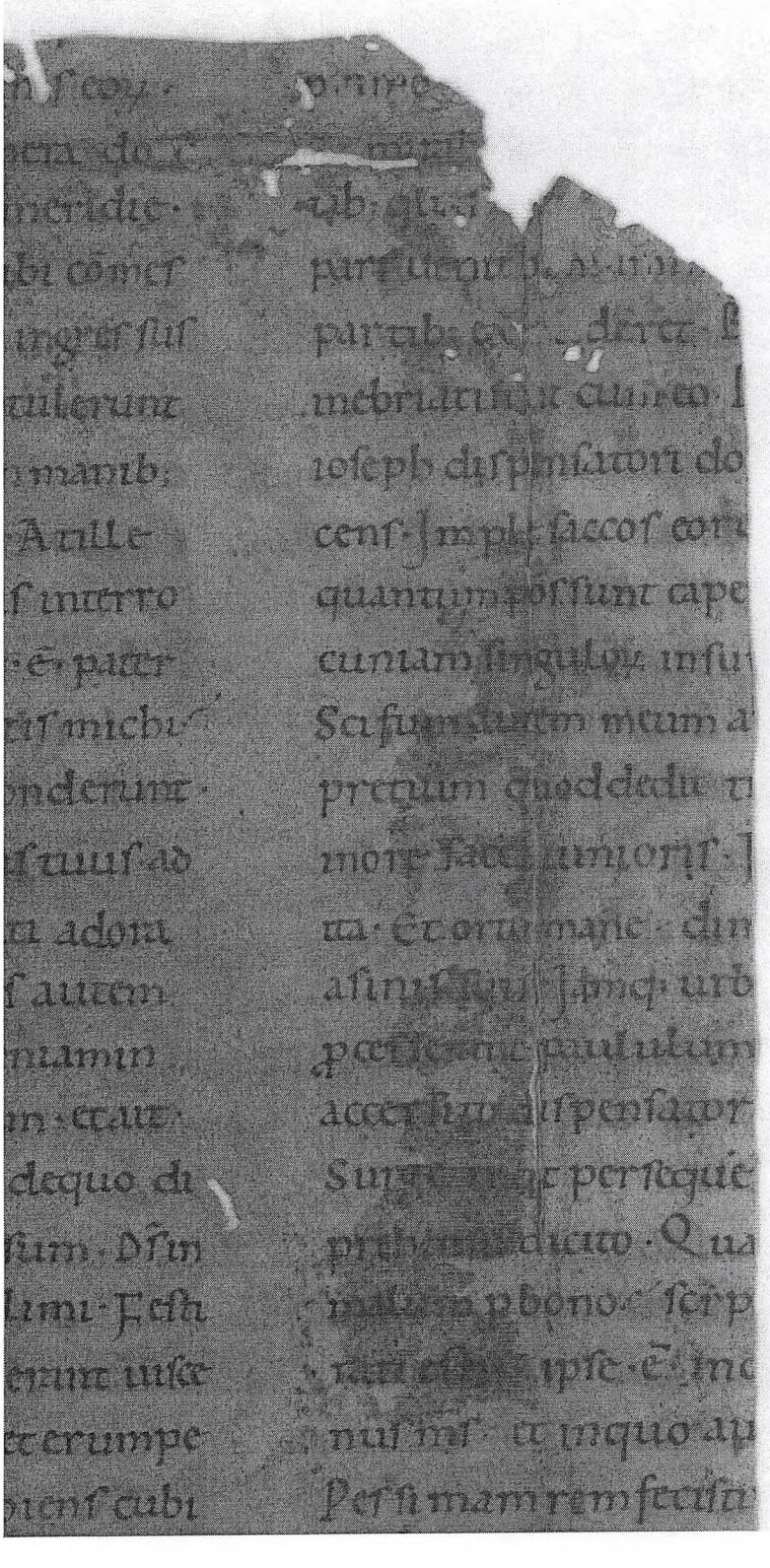

Plate 6.2 Kraków, Archiwum i Biblioteka Krakowskiej Kapituły Katedralnej, MS KP 84, fo. 85v.

Jena UB
Fragm. lat. 23 r

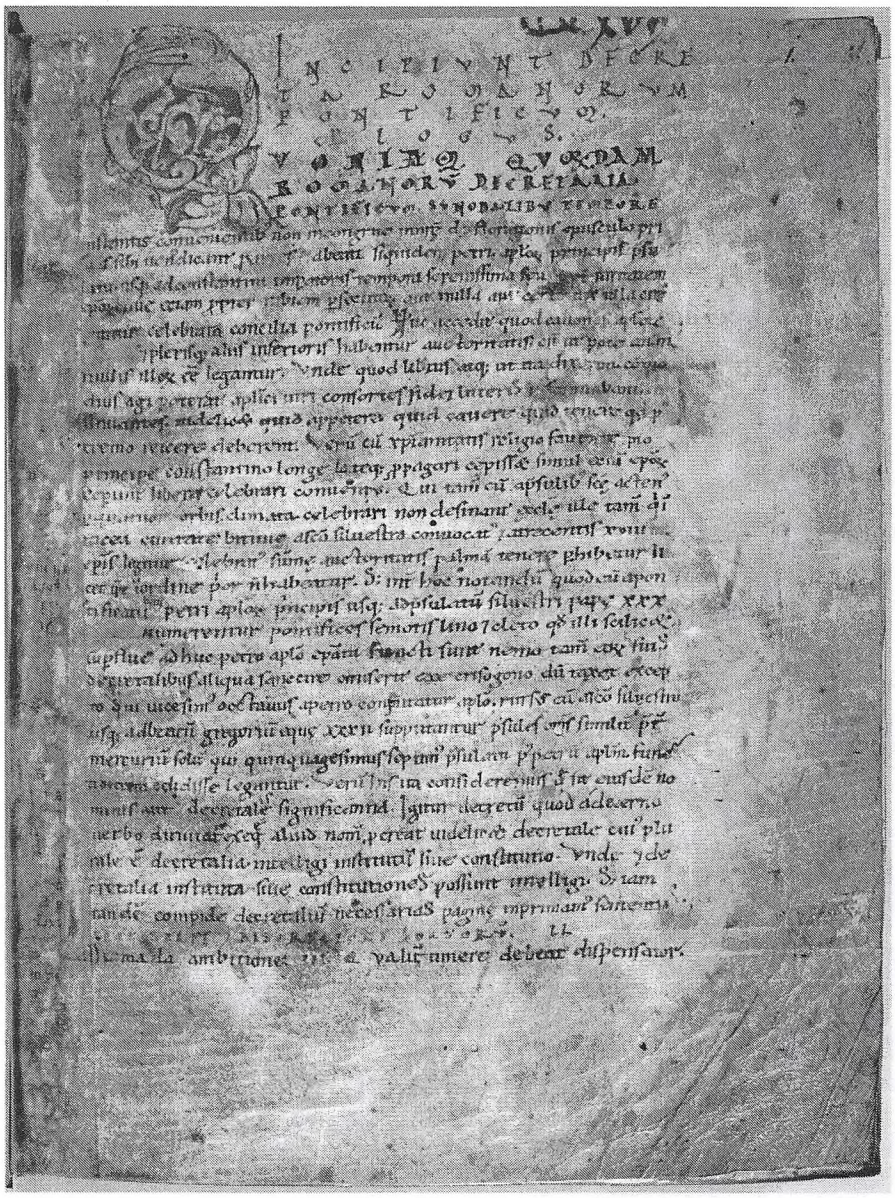
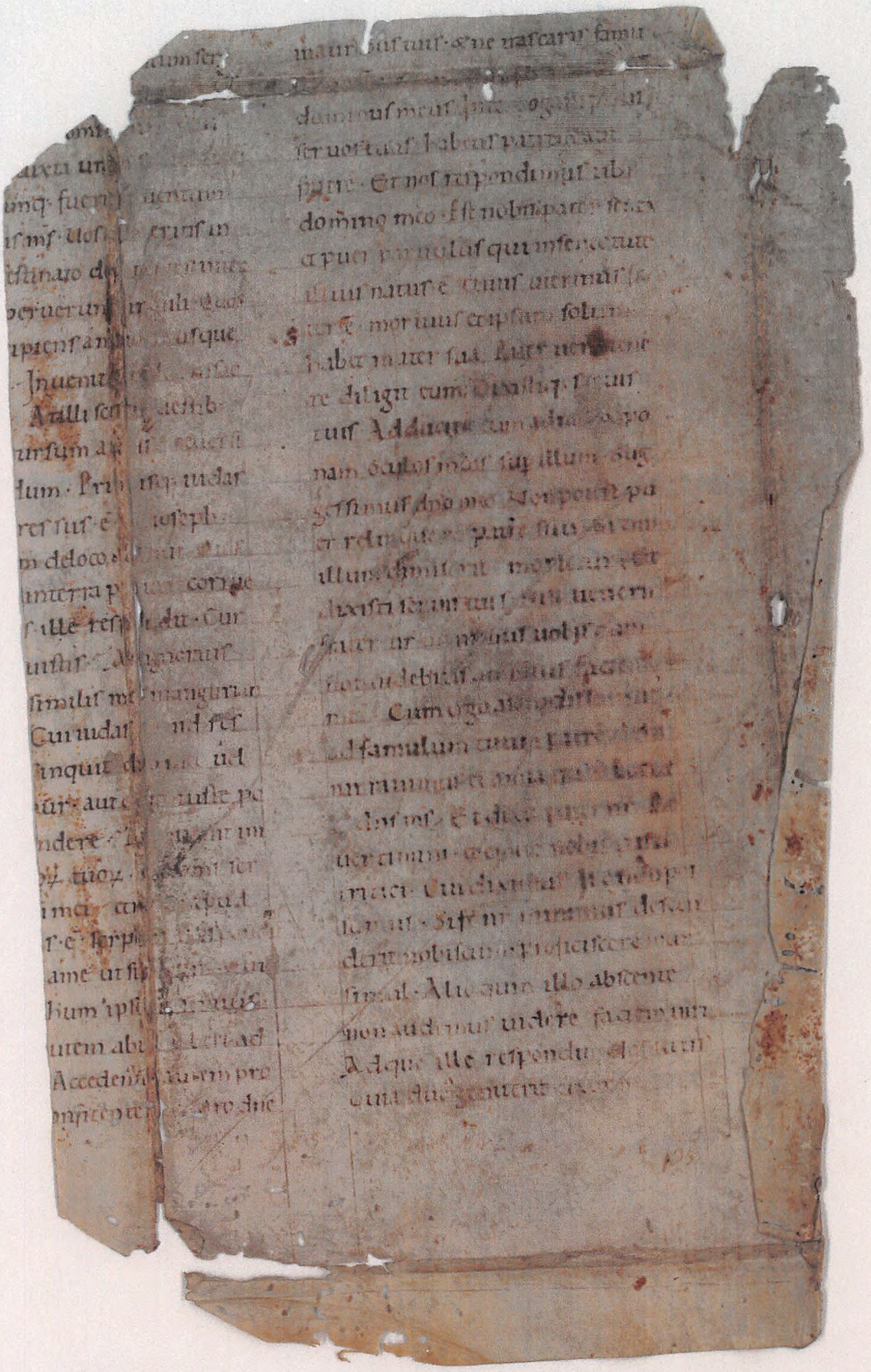

Plate 6.1 Kraków, Archiwum i Biblioteka Krakowskiej Kapituły Katedralnej, MS KP 84, fo. 1r.

38 x 20 cm

Jena UB. Fragm. fol. 23v

Gen. 44,10 – 44,18 ; 44,18 – 44,27

quasi qui subito uellet facere creaturā quā abetno
numquam ante fecisset. manifeste docet euangelista.
factā quide intempore creaturam. ſ inetna creatoris
sapientia. qñdo & qualis crearetur. semp fuisse dis
positum. Et hoc ē qđ ait. Quod factum ē. in ipso
uita erat. idē quod factum intempore. siue uitu.
siue uita carens apparuit. omne hoc inspuali fac
toris ratione. quasi semp uixerat & uiuit. ñ quia
coetniū ē creatori quod creauit. ſ quia coetna ē illi
ratio uoluntatis sue. in qua abetno habuit & habet.
quid. & qñdo crearet. qualit creatu gubernat ut
maneat. adqūe finē singula que creauit pducat.
Sequit. Vita erat lux hominū. Quo uerbo apte
docetur. quod ipsa uitalis racio pquā oma dis
posita sunt & reguntur. ñ omnē creaturā. ſ ratio
nabilem tantum ut sapere possit illuminat.
homines nāq qui ad imaginē di facti sunt pci
pere sapienciam possunt. animalia ñ possunt.
S, animalis quicūq ē homo. ñ pcipit ea que sunt
spſ di. Vnde bene cum dixisset. & uita erat lux
hominū. subiunxit et dehis. qui ab humane
conditionis honore pcul recedentes. cōparatisunt
iumentis insipientibus. & similes facti sunt illis.
atq ideo recte lucis uernate priuantur. Et lux
inquit in tenebris lucet. & tenebre eam non com
phendetum. Lux quippe ē hominū xpc. qui oma
que inluminat merentur corda hominum. sue
pſentia cognitionis illustrat. Tenebre autem
dicuntur sunt & iniqui. quoꝝ ceca p cordia lux etne
sapientie. qualia sint manifeste cognoscit.
quāuis ipsos radios eiusde lucis nequaqua

Inc. Ub 2 El 32, f. 1v

quasi qui subito uellet facere creaturā quā abetno
numquam ante fecisset. manifeste docet euangelista.
factā quide intempore creaturam. ſ inetna creatoris
sapientia. qñdo & qualis crearetur. semp fuisse dis
positum. Et hoc ē qđ ait. Quod factum ē. in ipso
uita erat. idē quod factum intempore. siue uitu.
siue uita carens apparuit. omne hoc inspuali fac
toris ratione. quasi semp uixerat & uiuit. ñ quia
coetniū ē creatori quod creauit. ſ quia coetna ē illi
ratio uoluntatis sue. in qua abetno habuit & habet.
quid. & qñdo crearet. qualit creatu gubernat ut
maneat. adqūe finē singula que creauit pducat.
Sequit. Vita erat lux hominū. Quo uerbo apte
docetur. quod ipsa uitalis racio pquā oma dis
posita sunt & reguntur. ñ omnē creaturā. ſ ratio
nabilem tantum ut sapere possit illuminat.
homines nāq qui ad imaginē di facti sunt pci
pere sapienciam possunt. animalia ñ possunt.
S, animalis quicūq ē homo. ñ pcipit ea que sunt
spſ di. Vnde bene cum dixisset. & uita erat lux
hominū. subiunxit et dehis. qui ab humane
conditionis honore pcul recedentes. cōparatisunt
iumentis insipientibus. & similes facti sunt illis.
atq ideo recte lucis uernate priuantur. Et lux
inquit in tenebris lucet. & tenebre eam non com
phendetum. Lux quippe ē hominū xpc. qui oma
que inluminat merentur corda hominum. sue
pſentia cognitionis illustrat. Tenebre autem
dicuntur sunt & iniqui. quoꝝ ceca p cordia lux etne
sapientie. qualia sint manifeste cognoscit.
quāuis ipsos radios eiusde lucis nequaqua

Inc. Ub 2 El 32, f. 1v

ubus eorū liberauit eos. Misit uerbum
suū: & sanauit eos. & eripuit eos de inte
ritionib⁹ eorū. Confitean̄t dño mie eius:
& mirabilia ei⁹ filiis hominū. Et sacri
ficent sacrificiū laudis: & annuncient
opera eius in exultatione. Qui descen
dunt mare in nauibus: facientes opera
tionē in aquis multis. Ipsi uiderunt
opera dñi: & mirabilia eius in pfundo.
Dixit. & steuit spūs procellę: & exal
tati sunt fluctus eius. Ascendunt
usq; ad cęlos: & descendunt usq; ad abis
sos: anima eorū in malis tabescebat.
Turbati sunt & mouti sunt sicut ebrius:
& omnis sapientia eorū deuorata est.
Et clamauerūt ad dñm cū tribularentur:
& de necessitatib⁹ eorū eduxit eos.
Et statuit procellā eius in auram: & silue
runt fluctus eius. Et lętati sunt quia
siluerunt: & deduxit eos in portū uo
luntatis eorū. Confitean̄t dño mię ei.

comburentē in terra ipsorū. Et percussit
uineas eorū & ficulneas eorū: & con
triuit lignū finium eorū. Dixit & ue
nit locusta & bruchus: cuius non
erat numerus. Et comedit omne fe
nū in terra eorū: & comedit omnem
fructū terrę eorū. Et percussit omne
primogenitū in terra eorū: primitia
s omnis laboris eorū. Et eduxit eos
cū argento & auro: & non erat in
tribubus eorū infirmus. Lętata ē
egiptus in profectione eorū: quia in
cubuit timor eorū sup eos. Expan
dit nubē in protectionē eorū: & ignē
ut luceret eis p nocte. Petierunt & ue
nit coturnix: & pane cęli saturā
uit eos. Disrupit petrā & fluxerunt
aquę: abierunt in sicco flumina.
Quo memor fuit uerbi sci sui: qd ha
buit ad abraham puerū suum.
Et eduxit pplm suū in exultatione:

Jena UB. Ms. G.B. f. 32 (2)
Ms. G.B. f. 32, 3

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena
Ms. G. B. V. 32 (3)

regiones gentiū. & labor. ppl̄orū
possederunt. & custodiant iustificationes
& legem eius requirant.
Confitemini dño quoniam bonus
Quis loquetur potentias dñi. audietas omnes laudes eius. Beati qui custodiunt iudicium & faciunt iustitiam in omni tempore. Memento nri dñe in beneplacito ppli tui. visita nos in salutari tuo. Ad videndum in bonitate electorum tuorum. ad letandum in letitia gentis tue. & laudem cum hereditate tua. peccauimus cum patribus nris. iniuste egimus. iniquitatem fecimus. Patres nri in egypto non intellexerunt mirabilia tua. non fuerunt memores multitudinis misericordie tue. & irritauerunt ascendentes in mare. mare rubrum. & saluauit eos propter nomen suum. ut notam faceret potentiam suam. & increpauit

& siccauit dño mare. & deduxit eos in abyssis sicut in deserto. & saluauit eos de manu odientis. & redemit eos de manu inimici. & operuit aquas tribulantes eos. unus ex eis non remansit. & credidit verbis eius. & laudauerunt laudem eius. festinauerunt fecerunt oblitisci operum eius. non sustinuerunt consilium eius. & tentauerunt concupiscentiam in deserto. & tentauerunt deum in inaccessibili. & dedit eis petitionem eorum. & misit saturitatem in animabus eorum. & irritauerunt moysen in castris. aaron sanctum dñi. aperta est terra & deglutiuit dathan. & operuit super congregationem abiron. & exarsit ignis in congregatione eorum. flamma combussit peccatores. & fecerunt vitulum in horeb. & adorauerunt sculptile. & mutauerunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fenum. obliti sunt dei saluatoris sui. qui fecit magnalia in egypto. mirabilia in terra chan. terribilia in mari rubro. & dixit ut disperderet eos. nisi moyses electus eius stetisset in confractione in conspectu eius. ut auerteret iram eius ne disperderet eos. & reprobauerunt terram desiderabilem. non credentes verbo eius. & murmurauerunt in tabernaculis suis. non exaudierunt vocem dñi. & eleuauit manum suam super eos. ut prosterneret eos in deserto. & ut deiceret semen eorum in nationibus. & dispergeret eos in regionibus. & initiati sunt beelphegor. & comederunt sacrificia mortuorum. & irritauerunt eum in adinventionibus suis. & multiplicata est in eis ruina. & stetit phinees & placauit. & cessauit quassatio. & reputatum est ei in iustitiam. in generationem & generationem usque in seculum. & irritauerunt eum ad aquas contradictionis. & vexatus est moyses propter eos. quoniam exacerbauerunt spiritum eius. & distinxit in labiis suis. non disperdiderunt gentes quas dixit dñs illis. & commixti sunt inter gentes. & didicerunt opera eorum. & seruierunt sculptilibus eorum. & facta sunt illis in scandalum. & immolauerunt filios suos & filias suas demonibus. & effuderunt sanguinem innocentem. sanguinem filiorum suorum & filiarum suarum quas immolauerunt sculptilibus chanaan. & contaminata est terra in sanguinibus. & polluta est in operibus eorum. & fornicata est in adinventionibus suis. & iratus est furore dñs in populo suo. & abominatus est hereditatem suam. & tradidit eos in manus gentium. & dominati sunt eorum qui oderunt eos. & afflixerunt eos inimici eorum. & humiliati sunt sub manibus eorum. multis vicibus liberauit eos. ipsi autem exacerbauerunt illum in consilio suo. & humiliati sunt in iniquitatibus suis. & vidit cum tribularentur. & audiuit orationem eorum. & memor fuit testamenti sui. & penituit eum secundum multitudinem misericordie sue. & dedit eos in miserationes coram omnibus qui captiuos habuerunt eos. saluos fac nos dñe deus noster. & congrega nos de nationibus. ut confiteamur nomini sancto tuo. & gloriemur in laudatione tua. benedictus dñs deus israel ab eternitate & usque in eternum. & dicet omnis populus fiat fiat.

Confitemini dño quoniam bonus quoniam in eternum misericordia eius. Quis loquetur potentias dñi. auditas faciet omnes laudes eius. Beati qui custodiunt iudicium & faciunt iustitiam in omni tempore. Memento nri dñe in beneplacito ppli tui. visita nos in salutari tuo. Ad videndum in bonitate electorum tuorum. ad letandum in letitia gentis tue. & laudem cum hereditate tua. peccauimus cum patribus nris. iniuste egimus. iniquitatem fecimus. Patres nri in egypto non intellexerunt mirabilia tua. non fuerunt memores multitudinis misericordie tue. & irritauerunt ascendentes in mare. mare rubrum. & saluauit eos propter nomen suum. ut notam faceret potentiam suam. & increpauit

Jena. UB. Ms. G.B. f. 32 (3) fol. 1v

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena
Ms. G.B. 32 (3)

Kalendarium [illegible] tuplicesimmarcia [illegible]
Procedum tuplicesimmarcia [illegible]
Ianuarius habet dies .xxxi. [illegible]

iii. O MARI Albini epi.
E vi N Iouini z Basilei mr.
xi. F v N Emmberti z Celadonii. oī.
G iiii N [illegible]
xix. A iii N [illegible]
iii. B ii N [illegible]
NONAS [illegible]
xvi C viii id [illegible]
vi D vii id [illegible]
E vi id [illegible]
xiii. F v id [illegible]
ii. G iiii id [illegible]
A iii id [illegible]
B ii id Macedonii pbri.
C id Zacharię ee.
D id Otronę v z mr. Heribti epi. Colon.
viii. E viii kl' Art' Scī Felicis oīr. Cyriaci z s. ei.
vii. F vi k Patricii epi. Gerthrudis. v.
G v k Cleutherii epi z mr. Solinarii
xv. A iiii k Iohannis mon.
iii. B iii k Cythberti epi.
C ii k Benedicti abb. Agnetis
xii D i k Pauli epi z conf. Primi Felicis
i. E k Victoriani z Frumentii. oī.
F viii k Pigmenii pbri.
viii. G vii k Adriani Scē Marie Passio dni.
A vi k Liudgeri epi z conf.
xvii. B v k Resurrectio dni.
vi. C iiii k Sixti ee. Gerbelm' pr.
D iii k Eustasii abbis.
xiii. E ii k Quirini mr.
iii. F k Balbinę virg.

Ms. G. B. f. 32, 4

Inv. No. Fr. G.B. f. 32. (4) r

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena

Ms. G.B. 32 (4)

etwas zu gesp!

Abdinghof Kal.

4.

Ad febres grauta est, precedit 26. iiii a finem

1.

Nauta prima mecat cum sub cinspede

iiii a est = 28.

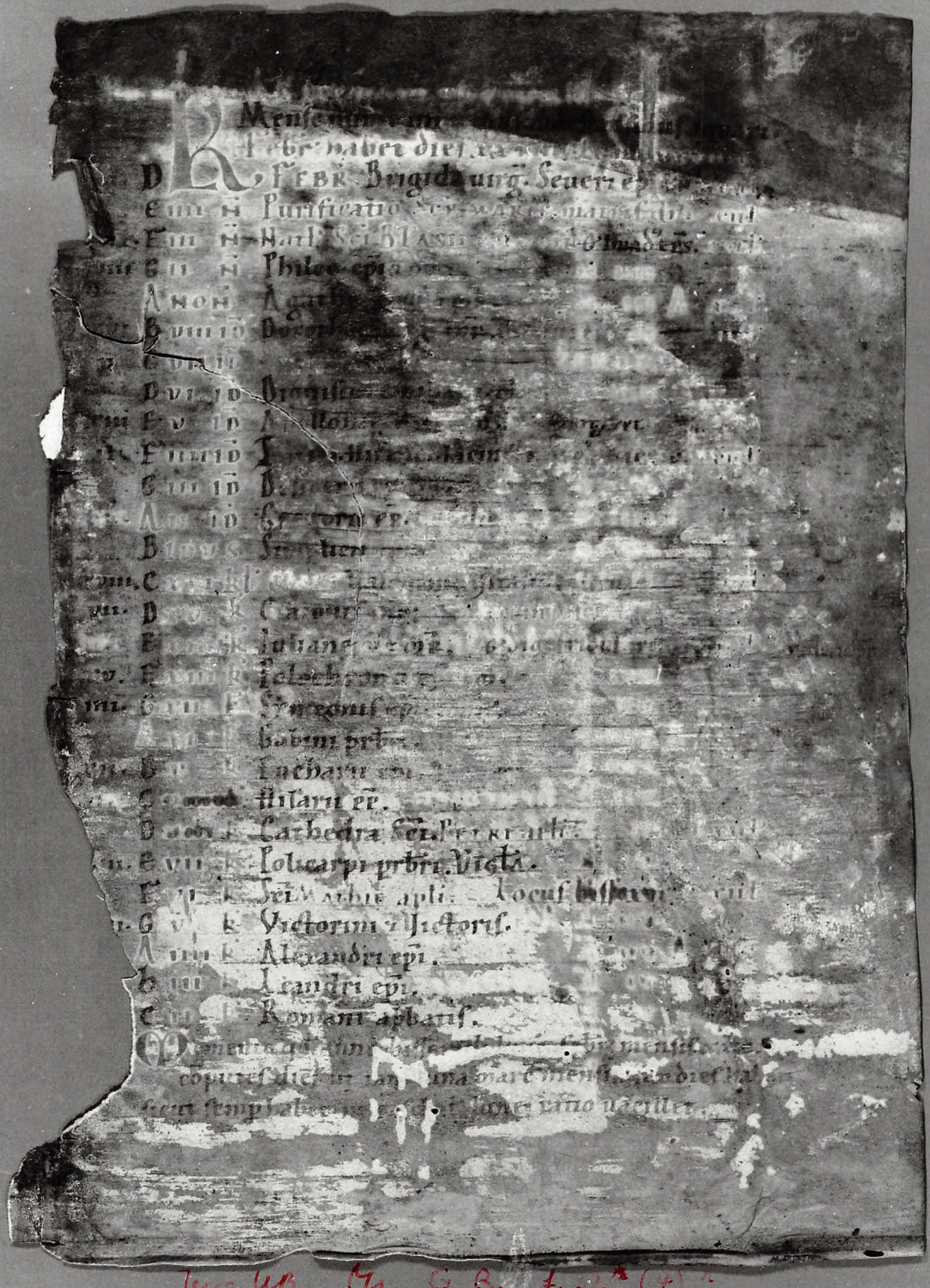
Anthologia Latina, ed. Riese 1,2 (1906)

S. 157 Nr. 680 a Alexandri

Versus de diebus Aegyptiacis

je 2 pro Mai

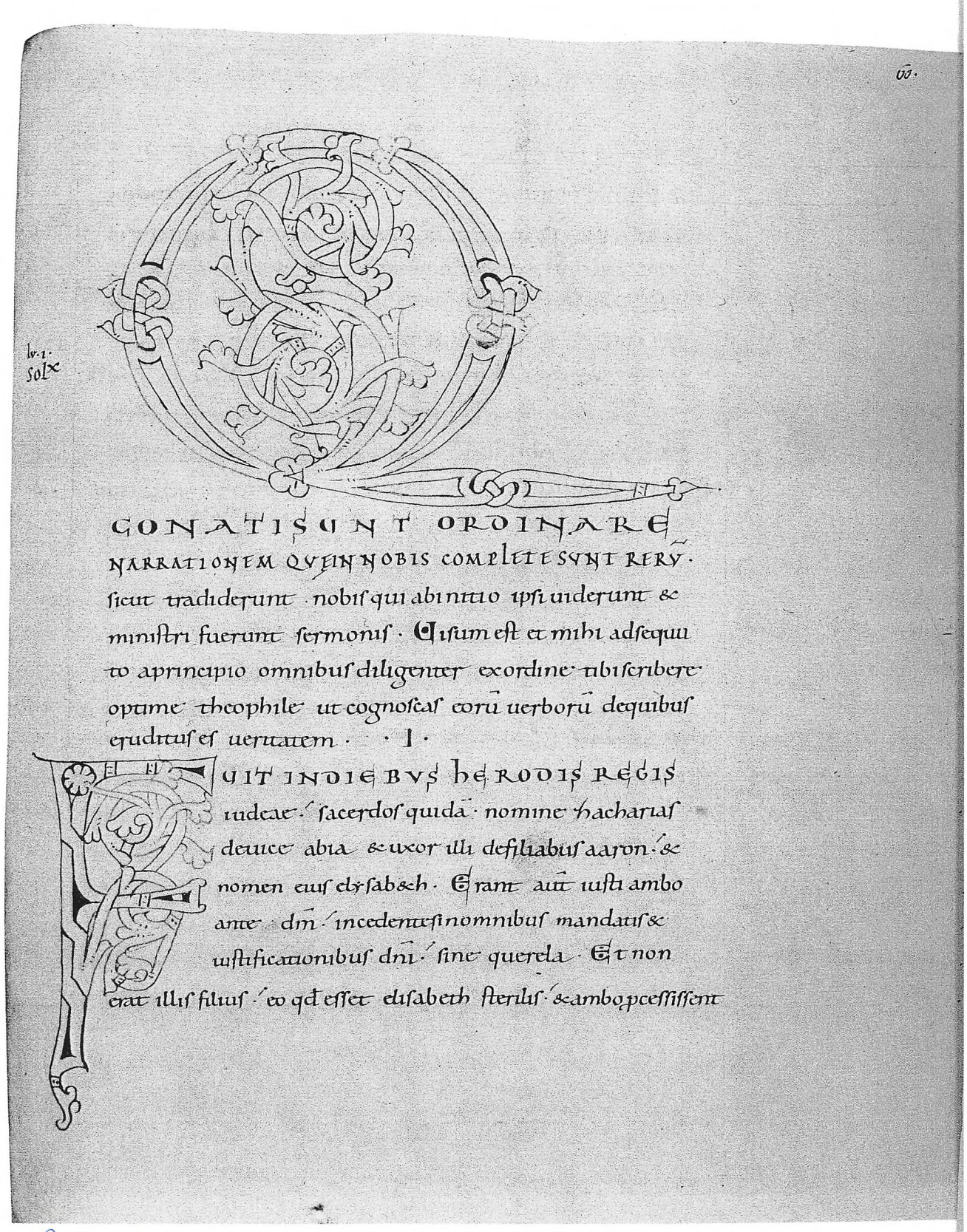
Prof. Dr. Gerhart Ladner, University of California,
Department of History, Los Angeles, Calif. 90024, USA
405 Hilgard Avenue
DA 44; DA. 46;

Jena UB. Ms. G. B. f. 1.a (4).

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena
Ms. G.B.f. 32(4)v

Jena, UB

Abb. 4
Ms. El. f. 3: Elfenbein-Evangeliar
Quedlinburg um 1000
Bl. 60r: Anfang des Lukas-Evangeliums
mit den Initialen Q und F

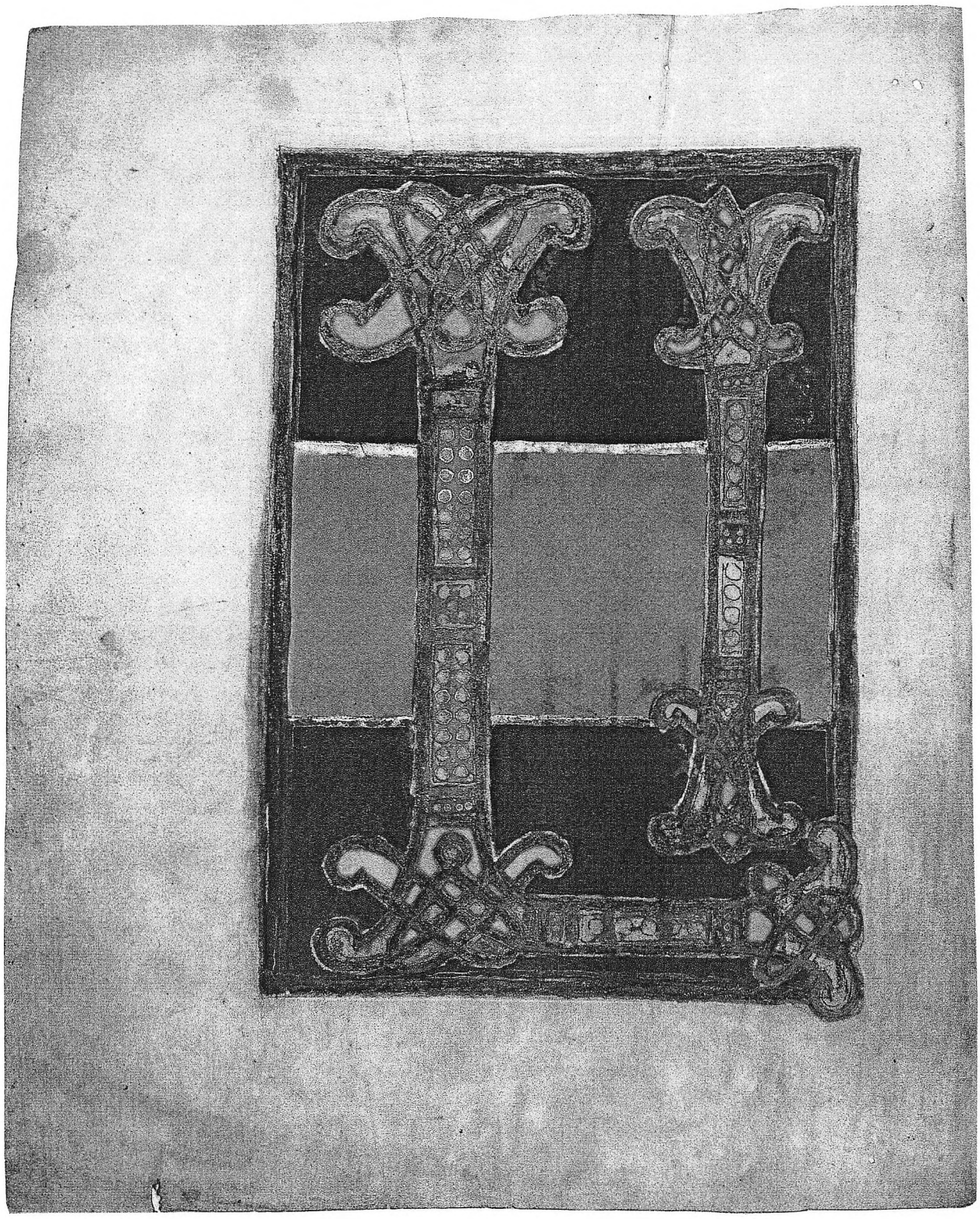
Kretzschmar, Hölzer d. Buchmalerei (2001)

Bitte überprüfen Sie regelmäßig Ihr Ausleihkonto am OPAC!

Irmgard Kratzke. Klötze d. Bibliothek (2001) S. 17

Abb. 3
Ms. El. f. 3: Elfenbein-Evangeliar
Quedlinburg um 1000
Bl. 2r: Zierschriftseite aus dem Anfang des Matthäus-Evangeliums

Kratzsch, Schätze d. Buchmalerei (2001)

Jena UB

Abb. 2
Ms. El. f. 3: Elfenbein-Evangeliar
Quedlinburg um 1000
Bl. 1v: Zierseite mit Initialen L I
vom Anfang des Matthäus-Evangeliums

cauerunt parentes eius qui uiderant et interrogauerunt
eos dicentes. hic ē filius ur quem nos dicimus quia cecus
natus ē. quomodo ergo nunc uidet. ℟ Responderunt
eis parentes eius. et dixerunt. Scimus quia hic ē filius nr. et quia cecus natus ē. quomodo aut nunc
uidet nescimus. aut quis eius aperuit oculos.
nos nescimus. Ipsum interrogate. etatem habet. ipse
de se loquat. Hec dixerunt parentes eius. quia timebant iudeos. Iam enim conspiraverant iudei. ut
si quis eū confiteret xpm. extra sinagogā fieret.
Propterea parentes eius dixerunt. quia etatē habet
ipsum interrogate. Vocaverunt ergo rursum homi
nē. qui fuerat cecus. et dixer ei da glam deo.
nos scimus quia hic homo peccator ē. Dixit ergo
ille. Si peccator ē nescio. unū scio. quia cecus cū
eem. modo uideo. Dixer ergo illi. quid fecit tibi.
quo modo aperuit tibi oculos. ℟ respondit eis. dixi
uobis iā et audistis. quid iterū uultis audire. ℟ nūqd
et uos uultis discipuli eius fieri. ℟ Maledixerunt
ei. et dixerunt. tu discipulus illius sis. nos aut
moysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi lo
cutus ē dominus ds. hunc aut nescimus unde
sit. Respondit ille homo. et dixit eis. In hoc em
mirabile ē. quia uos nescitis unde sit. et aperuit

55

Friedrich-Schiller-Univers...
Fotozentrum
Beethovenstr. 6 · Tel. 8 22 54 00
O-6900 Jena/Thür.

Ms. El. f. 3
Bl. 117 r

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Fürstengraben 6
O-6900 Jena

uiculã · eqprecedere eum trans fretum donec di
mittere turbas · Et dimissa tba · ascendit in mon
tẽ solus orare · Vespere aũt facto · solus erat ibi ·
Nauicula aũt in medio mari iactabat fluctibus ·
Erat enĩ uentus contrarius · Quarta aũt uigilia
noctis · uenit ad eos ambulans sup̃ mare · Et uiden
tes eũ supra mare ambulantẽ turbati dicentes ·
Quia fantasma est · Et pre timore clamauerunt ·
Statimq; ihc locutus ẽ eis · dicens · Habete fiduci
am · ego sum nolite timere · Respondes autem
petrus · dixit · dne si tu es · iube me uenire ad te
sup aquas · At ipse ait · ueni · Et descendens petrus
de nauicula ambulabat sup aquã ut ueniret ad
ihm · Videns uero uentũ ualidũ · timuit · Et cũcẽ
pisset mergi · clamauit dicens · dne · saluum me fac ·
Et continuo ihc extendens manũ adprehendit eũ ·
et ait illi · Modice fidei · quare dubitasti · Et cũ
ascendisset in nauiculã · cessauit uent̃ · Qui aũt
in nauicula erant · uenerunt et adorauerunt
eum dicentes · Vere · filius dei · Et cũ trans
fretasset uenerũt in terrã gennesar · Et cũ cognouis
sent eũ uiri loci illius · miserũt in uniuersam regionẽ
illã · et obtulerunt ei oms male habentes · et rogabant
eũ ut uel fimbriã uestimenti eius tangerent ·

56

Friedrich-Schiller-Univers...
Fotozentrum
Beethovenstr. 6 · Tel. 8 22 54 00
O-6900 Jena/Thür.

Ms. El. f. 3

Bl. 21 r

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Fürstengraben 1
...

lv.1.
Solx

GONATI ſ UNT ORDINARE
NARRATIONEM QUE IN NOBIS COMPLETE SUNT RERV̄.
ſicut tradiderunt nobiſ qui abinitio ipſi uiderunt &
miniſtri fuerunt ſermoniſ. Viſum eſt et mihi adſequu
to aprincipio omnibuſ diligenter exordine tibiſcribere
optime theophile ut cognoſcaſ eorū uerborū dequibuſ
eruditus eſ uerıtatem. ·I·

FUIT IN DIEBUS HERODIS REGIS
iudeae ſacerdoſ quidā nomine zachariaſ
deuice abia & uxor illi defiliabuſ aaron. &
nomen euſ elyſabeth. Erant aut iuſti ambo
ante dm̄ incedentesinomnibuſ mandatiſ &
uſtificationibuſ dn̄i ſine querela. Et non
erat illiſ filiuſ eo qđ eſſet eliſabeth ſterilis & ambo pceſſiſſent

Ja. u.B. El. f. 3. fol. 60a

59

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Postfach
07740 Jena
Ms. El. f. 3
f. 60

Jena. Ub. 2l f. 3, fol. 85.

nouissimo loco · Ut cū uenerit qui te inuitauit · dicat tibi.
Amice · ascende superius · Tunc erit tibi gla · cora simul dis
cumbentibus · Quia omnis qui se exaltat humiliabit.
& qui se humiliat exaltabitur ·

Dicebat aut & ei qui se inuitauerat · Cum facis prandiū aut
cenā noli uocare amicos tuos · neq; fratres tuos · neq; cog
natos · neq; uicinos diuites · ne forte & ipsi te reuocent ·
& fiat tibi retributio · Sed cum facis conuiuiū · uoca paupe
res debiles · claudos · cecos · & beatus eris · quia non habent
retribuere tibi · Retribuetur enī tibi in resurrectione
iustorū · Hec cum audisset quidā de simul discumbentibus
dixit illi · Beatus qui manducabit panē in regno dī ·

Et ipse dixit ei · Homo quidā fecit cenā magnā · et uocauit
multos · Et misit seruū suū hora cene dicere inuitatis ut
uenirent · quia iam parata sunt omnia · Et cepēr simul
oms excusare · Primus dixit illi · Villā emi · & necesse habeo
exire & uidere illā · Rogo te habe me excusatū · Et alter
dixit · Iuga bouū emi quinq · et eo probare illa · Rogo te ha
be me excusatū · Et alius dixit · Uxorē duxi & ideo non
possum uenire · Et reuersus seruus · nuntiauit hec domino
suo · Tunc iratus pater familias · dixit seruo suo · Exi cito in
plateas & uicos ciuitatis · & paupes debiles · cecos & claudos ·
introduc huc · Et ait seruus · Dne · factū est ut imperasti ·
& adhuc locus est · Et ait dominus seruo · Exi in uias & sepes ·

Friedrich-Schiller-Universität
Fotozentrum
Beethovenstr. 6 · Tel. 8 22 54 00
O-6900 Jena/Thür.

Ms. El. f. 3
Bl. 85r

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek
Fürstengraben 6
O-6900 Jena

qui uiuit et credit in me. n̄ moriet̄ in eternū. Credis
hoc. Ait illi. Vtiq; dn̄e. Ego credidi quia tu es xp̄s filius
dei. qui in hunc mundū uenisti. Et cum hęc dixisset.
abiit. et uocauit mariā sororē suā. silentio dicens.
Magister adē. et uocat te. Illa ut audiuit surgit cito.
et uenit ad eum. Nondum enī uenerat ihs in castellum.
sed erat adhuc in illo loco. ubi occurrerat ei martha.
Iudei igit̄ qui erant cū ea in domo. et consolabant
eam. cū uidissent mariā quia surrexit et exiit.
secuti s eam dicentes. quia uadit ad monumentū. ut
ploret ibi. Maria ergo cū uenisset ubi erat ihs. ui
dens eū. cecidit ad pedes eius. et dixit ei. Dn̄e
si fuisses hic. n̄ eet̄ mortuus frat̄ meus. Ihs ergo ut uidit
eam plorantem. et iudeos qui uenerant cū ea plorantes.
fremuit spū. et turbauit se ipsum et dixit. Vbi po
suistis eum. Dicunt ei. dn̄e uen. et uide. Lacrimatu
sē ihs. Dixerunt ergo iudei. Ecce. quomodo ama
bat eum. Quidā aut̄ ex ipsis. Non pote
rat hic qui aperuit oculos cęci facere ut hic moriret̄.
Ihs ergo rursum fremens in semetipso. uenit ad mo
numentum. Erat aut̄ spelunca. et lapis suppo
situs erat ei. Ait ihus. Tollite lapidē. Dicit ei mar
tha soror eius. qui mortuus fuerat. dn̄e. iā fetet.
quadriduanus enī ē. Dicit ei ihs. Nonne dixi tibi.

Jena UB Rl f.3

Jena UB 2L f. 3

mat.cl.xvii. mar.cc.lxxvi. uinū usq; indiē illū cum illud bibam nouū in regno dī. Et
ymno dico exier in montē oliuarū.

mat.cl.xviii. mar.cc.lxxvii. luc.ii. Et ait eis ihs. Omēs scandalū patiemini in nocte ista. quia scri
ptū est. Percutiā pastorem & dispergentur oues. Sed po
stea quā resurrexero. p̄cedam uos in galileā.

mat.cl. mar.cc.lxxviii. luc.cc.lxxvi. Petrus aut ait ei. & si omēs scandalū pati fuerint. sed nonego.
Et ait illi ihs. Amē dico tibi. quia tu hodie in nocte hac
p̄us quā bis gallus uocē dederit. ter me es negaturus.

mat.cl.xxi. mar.cc.xc. At ille amplius loquebatur. Et si oportuerit me simul
commori tibi. non te negabo. Similit aut. & omēs dice
bant. Et uenium in p̄dium. cui nomen geth semani.

mat.cl.xxii. mar.cc.xci. Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem. Et assumit
petrū & iacobū & iohannē secū. & cepit pauere & tedere.

mat.cl.xxiii. mar.cc.xcii. luc.cc.lxxvi. Et ait illis. Tristis est anima mea usq; admortē. Sustinete
hic. et uigilate.

mat.cl.xxiv. mar.cc.xciii. luc.cc.lxxvii. Et cū p̄cessisset paululū. p̄cidit sup terrā & orabat. ut
si fieri posset. transiret abeo hora. & dixit. Abba pat.
omnia tibi possibilia sunt. transfer calicē istū a me.

mat.cl.xxv. mar.cc.xciv. luc.cc.lxxviii. Sed non q̄d ego uolo. sed q̄d tu. Et uenit et inuenit eos
dormientes. & ait petro. Symon dormis. non potuisti
una hora uigilare. Uigilate & orate. ut non intretis

mat.cl.xxvi. mar.cc.xcv. luc.cc.lxxix. in temptationē
Spūs quidē p̄mptus est. caro uero infirma. Et iterum abi
mat.cl.xxvii. mar.cc.xcvi. ens oraut eundē sermonē dicens. & reuersus denuo in

ne

adeos · Nihil amplius quā qđ constitutū ē uobis faciatis.
interrogabant aut eu · & milites dicentes · Quid faciem
nos · & ait illis · Neminē concutiatis · neq; calumniam
faciatis · & contenti estote stipendiis uris · Existimante
aut populo & cogitantibus omnibus · incordibus suis ·
de iohanne ne forte ipse esset xpc̄ · Respondit iohan
nes dicens omnibus · Ego quidē aqua baptizo uos ·
Ueniet aut fortior me · cuius non sum dignus soluere
corrigiam calciamentorū eius · Ipse uos baptizabit
in spū sco & igni · Cuius uentilabrū in manu eius &
purgabit aream suā · & congregabit triticū in horreū
suum · Paleas aut conburet igni inextinguibili · Multa
quidē & alia exortans euangelizabat populo ·
Herodes aut tetrarcha cum corriperetur · ab illo de hero
diade uxore fratris sui · & de omnibus malis quę fecit
herodes · adiecit & hoc supra omnia · et inclusit iohan
nē in carcere · Factū ē aut cum baptizaretur omis
populus · & ihū baptizato & orante · apertū ē cęlum
& descendit spūs sc̄s corporali specie sicē columbe in ipsū ·
Et uox de cęlo facta ē · tues filius mus dilectus in te compla
cui mihi · Et ipse ihs erat incipiens quasi annorū
triginta ut putabatur filius ioseph ·

Qui fuit · heli | Qui fuit · Leui | Qui fuit ianne ·
Qui fuit machath · | Qui fuit melchi · | Qui fuit ioseph ·

Jena UB. Re f. 3

Jena UB. 2° f. 3

mala autē arbor fructū malos facit. Non potest arbor bona fructū
malos facere. neq; arbor mala fructū bonos facere.
Omnis arbor quēnō facit fructū bonū excidet & in ignē
mittet. Igit ex fructib; eos cognoscetis eos. Non omnis
qui dicit mihi dne dne intrabit in regnū celoꝝ. Sed qui fac
uoluntatē patris mei qui in celis est. ipse intrabit in regnū celoꝝ.
Multa dicent mihi in illa die. dne dne nne in nomine tuo.
pphetauim? & in nomine demonia eiecim?. & in
nomine tuo uirtutes multas fecim?. Et tunc cōfitebor illis.
quia nunq̄ noui uos. Discedite a me qui operamini
iniquitatē. Omnis ergo qui audit uerba mea hec & facit ea
assimilabit uiro sapienti qui edificauit domū suā supra
petrā. & descendit pluuia & uenerūt flumina & flauerūt
uenti & irruerūt in domū illā & non cecidit. fundata enī
erat supra petrā. Et omnis qui audit uerba mea hec & nō facit
ea. similis erit uiro stulto qui edificauit domū suā sup
arenā. & descendit pluuia & uenerūt flumina & flauerūt
uenti & irruerūt in domū illā & cecidit. & fuit ruina eius magna.
Et factū est. cū cōsummasset ihc uerba hec. admirabant turbe
sup doctrina eius. Erat enī docens eos sicut potestatē habens
& non sicut scribe eorum & pharisei. Cum autē descendis
set ihc de monte secute sunt eū turbe multe. Et ecce leprosus
ueniens adorabat eū dicens. dne. si uis potes me mun
dare. Et extendens manū tetigit eū ihc dicens. Volo.

. malos de medio iustos · cum ardent eos incamino ignis.
ibi erit fletus & stridor dencium · Intellexistis hec oma.
Dicunt ei eia · Ait illis · Ideo omis scriba doct² in reg
no celox · simili ē · homini patri familias · Qui pfert
de thes auro suo · noua & uetera · Et fact ē · cū con
su masset ihs parabolas istas transiit inde · Et uen
ens in patria sua docebat eos in sinagogis eox · ita ut
mirarent & dicerent · Unde huic sapientia hec & uir
tutes · Nonne hic ē · fabri filiu · nonne mat ei dicit maria ·
et fratres ei iacobus · et ioseph · et symon · et iudas et soro
res ei · nonne oms apud nos sunt · unde ergo huic
oia ista · et scandalizabant in eo · Ihc aut dixit ·
Non ē · ppheta sine honore · nisi in patria sua · et in do
mo sua · Et non fec ibi uirtutes multas ppt incredulita
tem illo rum · Audit herodes tetrarcha fama ihu ·
thu · et ait pueris suis · Hic ē · iohan bapt · ipse surrex ē
a mortuis · et ideo uirtutes operant in eo · Herodes
enim tenuit iohannē et alligauit eum · et posuit in carce
re · ppt herodiadem uxorē fratris sui · Dicebat enim
illi iohannes · non licet tibi habere eā · Et uolens illum
occidere · timuit populum qa sicut ppheta eum habe
bant · Die aut natalis herodis saltauit filia hero
diadis · in medio tridinio · et placuit herodi ·
Unde cū iura mento pollicit ē · ei dare · qd cunq · postu

Jena UB. Rr f. 3